

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a cincea)

1 iulie 2009*

În cauza T-24/07,

ThyssenKrupp Stainless AG, cu sediul în Duisburg (Germania), reprezentată de
M. Klusmann și S. Thomas, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Comunităților Europene, reprezentată de domnii F. Castillo de la Torre,
R. Sauer și O. Weber, în calitate de agenți,

pârâtă,

* Limba de procedură: germana.

având ca obiect o cerere de anulare în tot sau în parte a Deciziei Comisiei din 20 decembrie 2006 privind o procedură în temeiul articolului 65 [CO] (Cazul COMP/F/39.234 – Suprataxa pe aliaj – readoptare) și, în subsidiar, o cerere de reducere a amenzii aplicate ThyssenKrupp Stainless prin această decizie,

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ
AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera a cincea),

compus din domnii M. Vilaras (raportor), președinte, M. Prek și V. M. Ciucă, judecători,

grefier: doamna T. Weiler, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 11 decembrie 2008,

pronunță prezenta

Hotărâre

Cadrul juridic

1. *Dispozițiile Tratatului CECO*

¹ Articolul 65 CO prevede:

„(1) Sunt interzise orice acorduri între întreprinderi, orice decizii ale asocierilor de întreprinderi și orice practici concertate care ar viza, direct sau indirect, împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței în cadrul pieței comune și, în special:

(a) stabilirea sau determinarea prețurilor;

(b) restrângerea sau controlul producției, al dezvoltării tehnice sau al investițiilor;

(c) împărțirea piețelor, a produselor, a clienților sau a surselor de aprovizionare.

(2) Cu toate acestea, Comisia autorizează, pentru anumite produse, acorduri de specializare sau acorduri de cumpărare sau de vânzare în comun, dacă [sunt îndeplinite anumite condiții] [...]

(3) Conform dispozițiilor articolului 47, Comisia poate obține toate informațiile necesare în vederea aplicării prezentului articol, fie prin intermediul unei solicitări speciale adresate persoanelor interesate, fie prin intermediul unui regulament care definește natura acordurilor, a deciziilor sau a practicilor care i-au fost comunicate.

(4) Acordurile sau deciziile interzise în temeiul alineatului (1) din prezentul articol sunt nule de drept și nu pot fi invocate în fața niciunei instanțe din statele membre.

Comisia are competența exclusivă, cu excepția situației când se introduc acțiuni pe rolul Curții, de a se pronunța asupra conformității acordurilor sau a deciziilor menționate cu dispozițiile prezentului articol.

(5) Comisia poate aplica, împotriva întreprinderilor care ar fi încheiat un acord nul de drept, ar fi aplicat sau încercat să aplice, prin intermediul arbitrajului, al unei clauze de decizie, al boicotului sau prin orice alt mijloc, un acord sau o decizie nule de drept sau un acord a cărui aprobare a fost refuzată sau revocată, sau care ar obține beneficiul unei autorizații prin intermediul unor informații deliberat false sau deformatate, sau care ar efectua practici contrare dispozițiilor alineatului (1), amenzi și penalități cu titlu cominatoriu cel mult egale cu dublul cifrei de afaceri realizate cu privire la produsele care au făcut obiectul acordului, al deciziei sau al practicii contrare dispozițiilor prezentului articol, fără a aduce atingere, dacă acest obiect vizează restrângerea producției, a dezvoltării tehnice sau a investițiilor, cuantumului maxim astfel stabilit care poate fi sporit până la 10 % din cifra de afaceri anuală a întreprinderii în cauză, în ceea ce privește amenda, și până la 20 % din cifra de afaceri zilnică, în ceea ce privește penalitățile cu titlu cominatoriu.”

2 Conform articolului 97 CO, Tratatul CECO a expirat la 23 iulie 2002.

2. Comunicarea Comisiei privind anumite aspecte referitoare la instrumentarea cauzelor de concurență, rezultate din expirarea Tratatului CECO

3 La 18 iunie 2002, Comisia a adoptat o comunicare privind anumite aspecte referitoare la instrumentarea cauzelor de concurență, rezultate din expirarea Tratatului CECO (JO C 152, p. 5, denumită în continuare „Comunicarea din 18 iunie 2002”).

4 Punctul 2 din Comunicarea din 18 iunie 2002 prevede că aceasta are ca obiect:

„— recapitularea celor mai importante modificări de drept material și procedural care decurg din tranziția spre regimul Tratatului CE [...], pentru agenții economici și statele membre, în măsura în care aceștia sunt vizați de Tratatul CECO și de dreptul derivat în legătură cu acest din urmă tratat;

— explicarea modului în care Comisia intenționează să soluționeze problemele specifice ridicate de tranziția de la regimul CECO la regimul CE în domeniul înțelegerilor și al abuzurilor de poziție dominantă [...], al controlului concentrărilor [...] și al controlului ajutoarelor de stat [...]” [traducere neoficială]

- 5 Punctul 31 din Comunicarea din 18 iunie 2002, cuprins în secțiunea consacrată problemelor specifice ridicate de tranziția de la regimul CECO la regimul CE, are următorul cuprins:

„În cazul în care, în cadrul aplicării normelor comunitare de concurență la acorduri, Comisia constată o încălcare într-un domeniu ce intră în sfera de aplicare a Tratatului CECO, dreptul material aplicabil este, indiferent de data aplicării, cel în vigoare la data producerii faptelor constitutive ale încălcării. În orice caz, pe plan procedural, dreptul aplicabil ulterior expirării Tratatului CECO va fi dreptul CE [...]” [traducere neoficială]

3. *Dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 1/2003*

- 6 Potrivit articolului 4 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 [CE] și 82 [CE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167, rectificare în Ediție specială, 08/vol. 4, p. 269), „[i]n scopul aplicării articolelor 81 [CE] și 82 [CE], Comisia are competențele prevăzute de prezentul regulament”.

- 7 Articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 are următorul cuprins:

„Atunci când Comisia, acționând ca urmare a unei plângeri sau din oficiu, constată că există o încălcare a articolului 81 [CE] sau 82 [CE], poate solicita printr-o decizie întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi în cauză să înceteze respectiva încălcare. În acest scop, Comisia le poate impune orice măsuri corective comportamentale sau structurale care sunt proporționale cu încălcarea comisă și necesare pentru încetarea efectivă a încălcării. Măsurile corective structurale nu ar trebui impuse decât atunci când nu există o măsură corectivă comportamentală la fel de eficientă, sau atunci când o măsură corectivă comportamentală la fel de eficientă ar fi mai oneroasă pentru întreprinderea în cauză decât o măsură corectivă structurală. Atunci când Comisia are un interes legitim de a acționa în acest mod, aceasta poate de asemenea constata că s-a comis o încălcare în trecut.”

8 Articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 prevede:

„Comisia poate aplica, prin decizie, amenzi asupra întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi atunci când, în mod intenționat sau din neglijență, acestea:

- (a) încalcă articolul 81 [CE] sau articolul 82 [CE] din tratat sau
- (b) contravin unei decizii care dispune măsuri provizorii în temeiul articolului 8 sau
- (c) nu respectă un angajament care devine obligatoriu printr-o decizie în temeiul articolului 9.

Pentru fiecare întreprindere și asociație de întreprinderi care participă la încălcarea normelor, amenda nu depășește 10 % din cifra de afaceri totală din exercițiul financiar precedent.

Dacă încălcarea săvârșită de o asociație privește activitățile membrilor săi, amenda nu depășește 10 % din suma cifrelor de afaceri totale ale fiecărui membru activ pe piața afectată de încălcarea săvârșită de asociație.”

9 Articolul 27 din Regulamentul nr. 1/2003 prevede următoarele:

„(1) Înainte de adoptarea deciziilor prevăzute la articolele 7, 8, 23 și la articolul 24 alineatul (2), Comisia acordă întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi care fac obiectul procedurilor desfășurate de Comisie ocazia de a-și exprima punctul de vedere cu privire la obiecțiunile formulate de Comisie. Comisia își fundamentează deciziile doar pe obiecțiunile asupra cărora părțile în cauză au putut prezenta comentarii. Autorii plângerii sunt implicați îndeaproape în proceduri.

(2) Drepturile la apărare ale părților în cauză sunt pe deplin garantate în cadrul procedurilor. Acestea au dreptul de acces la dosarul Comisiei, sub rezerva interesului legitim al întreprinderilor de a-și proteja secretele de afaceri. Dreptul de acces la dosar nu include accesul la informațiile confidențiale și înscrisurile interne ale Comisiei sau ale autorităților de concurență ale statelor membre. În special, dreptul de acces nu include accesul la corespondența dintre Comisie și autoritățile de concurență ale statelor membre sau dintre acestea din urmă, inclusiv înscrisurile întocmite în temeiul articolelor 11 și 14. Nicio dispoziție din prezentul alineat nu împiedică Comisia să divulge și să utilizeze informațiile necesare pentru a dovedi o încălcare.

[...]”

Situația de fapt

10 Krupp Thyssen Nirosta GmbH, societate de drept german, a luat naștere la 1 ianuarie 1995 prin concentrarea activităților din sectorul produselor plate din oțel inoxidabil, rezistente la acizi și la temperaturi ridicate, a Thyssen Stahl AG (denumită în continuare

„Thyssen”) și a Fried Krupp AG Hoesch-Krupp. Krupp Thyssen Nirosta a devenit, după mai multe modificări ale denumirii sociale, ThyssenKrupp Stainless AG (denumită în continuare „reclamanta” sau „TKS”).

- 11 Oțelul inoxidabil este un oțel special a cărui proprietate principală este rezistența la coroziune. Această proprietate este dată de utilizarea în procesul de producție a diferitor elemente de aliaj (crom, nichel, molibden). Oțelul inoxidabil este utilizat sub formă de produse plate (în foi sau în bobine, laminate la cald sau la rece) sau de produse lungi (bare, sârmă, profiluri, laminate la cald sau finisate). Cea mai mare parte a acestor produse intra în domeniul de aplicare al Tratatului CECO în sensul articolului 81 CO.
- 12 La 16 martie 1995, în urma unor informații apărute în presa de specialitate și a unor plângeri ale consumatorilor, Comisia a solicitat, în temeiul articolului 47 CO, mai multor producători de oțel inoxidabil să îi comunice informații cu privire la o majorare comună a prețurilor, cunoscută sub denumirea de „suprataxa pe aliaj”, la care ar fi recurs aceștia.
- 13 Suprataxa pe aliaj este un preț suplimentar, calculat în funcție de evoluția prețurilor elementelor de aliaj, care se adaugă la prețul de bază al oțelului inoxidabil. Costul elementelor de aliaj utilizate de producătorii de oțel inoxidabil (nichel, crom și molibden) reprezintă o parte importantă a costurilor de producție. Prețurile acestor elemente sunt extrem de variabile.
- 14 Pe baza informațiilor primite, Comisia a adresat la 19 decembrie 1995 o comunicare privind obiecțiunile către 19 întreprinderi.
- 15 În lunile decembrie 1996 și ianuarie 1997, după o serie de verificări la fața locului desfășurate de Comisie, avocații sau reprezentanții anumitor întreprinderi au

comunicat acesteia din urmă că doresc să coopereze. La 17 decembrie 1996, TKS a adresat Comisiei o declarație în acest scop.

16 La 24 aprilie 1997, Comisia a adresat întreprinderilor în cauză o nouă comunicare privind obiecțiunile care a înlocuit-o pe cea din 19 decembrie 1995. TKS și Thyssen au primit fiecare o comunicare privind obiecțiunile și fiecare dintre aceste întreprinderi a răspuns, în mod diferit, prin scrisori din data de 30 iunie a anului următor din partea reprezentanților acestora.

17 Prin scrisoarea din 23 iulie 1997 adresată Comisiei (denumită în continuare „declarația din 23 iulie 1997”), TKS a indicat următoarele:

„Referitor la procedura menționată în obiect [Cazul IV/35.814 – TKS], ați solicitat reprezentantului legal al Thyssen [...] ca [TKS] să confirme în mod expres faptul că își asuma răspunderea pentru actele săvârșite eventual de Thyssen, ca urmare a transferului din sectorul de activitate al produselor plate inoxidabile al Thyssen, în măsura în care sunt vizate produsele plate inoxidabile care fac obiectul prezentei proceduri, inclusiv pentru perioada până în anul 1993. Prin prezenta, vă confirmăm acest fapt în mod expres.”

18 La 21 ianuarie 1998, Comisia a adoptat Decizia 98/247/CECO privind o procedură în temeiul articolului 65 [CO] (Cazul IV/35.814 – Suprataxa pe aliaj) (JO L 100, p. 55).

19 Potrivit acestei decizii, cea mai mare parte a producătorilor de produse plate din oțel inoxidabil au convenit, în cursul unei reuniuni desfășurate la Madrid la 16 decembrie 1993, să își majoreze prețurile în mod concertat prin modificarea parametrilor de calcul al suprataxei pe aliaj. În acest scop, au hotărât să aplice, începând de la 1 februarie 1994, o suprataxă pe aliaj calculată după formula utilizată pentru prima dată în 1991,

adoptând pentru toți producătorii valoarea de curs din luna septembrie 1993, când prețul nichelului a atins un minim istoric ca valori de referință pentru elementele de aliaj.

- 20 Comisia a considerat că, din acest motiv, întreprinderile în cauză au încălcat articolul 65 alineatul (1) CO prin modificarea și prin aplicarea concertată a valorilor de referință ale formulei de calcul al suprataxei pe aliaj, practică ce a avut ca obiect și ca efect restrângerea și denaturarea concurenței normale pe piața comună.
- 21 Decizia 98/247 a fost notificată TKS, iar nu Thyssen.
- 22 Din considerentul (102), precum și din articolele 1 și 2 din Decizia 98/247 rezultă că, în temeiul declarației din 23 iulie 1997, Comisia a considerat că TKS era răspunzătoare pentru actele săvârșite de Thyssen aplicându-i, prin urmare, o amendă inclusiv pentru faptele care erau imputate Thyssen. În această privință, Comisia a apreciat, în considerentul (78) al Deciziei 98/247, că durata încălcării imputată Thyssen era cuprinsă între decembrie 1993, data reuniunii de la Madrid în cursul căreia debutase acțiunea concertată a producătorilor de produse plate din oțel inoxidabil, și 1 ianuarie 1995, data la care Thyssen și-a încetat activitatea în acest sector.
- 23 La 11 martie 1998, TKS a introdus o acțiune vizând, printre altele, anularea Deciziei 98/247.
- 24 Prin Hotărârea din 13 decembrie 2001, Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia (T-45/98 și T-47/98, Rec., p. II-3757), Tribunalul a anulat articolul 1 din Decizia 98/247 pentru motivul că se imputa TKS răspunderea pentru încălcarea articolului 65 CO de către Thyssen.

- 25 Tribunalul a apreciat că, în cursul procedurii administrative, Comisia nu i-a oferit TKS posibilitatea să își prezinte observațiile asupra existenței și relevanței faptelor imputate Thyssen și că, prin urmare, TKS nu a putut să își exercite dreptul la apărare în această privință. Comisia nu avea, așadar, dreptul să impute TKS răspunderea pentru actele săvârșite de Thyssen și, în consecință, nici să aplice TKS o amendă pentru faptele imputate Thyssen odată ce, în ceea ce privește acest aspect, comunicarea privind obiecțiunile nu era adresată decât acestuia din urmă (Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, punctele 66 și 67).
- 26 În consecință, Tribunalul a redus amenda TKS din cuantumul amenzii care îi fusese aplicată pentru încălcarea săvârșită de Thyssen și a stabilit la 4 032 000 de euro cuantumul amenzii aplicate în final TKS.
- 27 Prin Hotărârea din 14 iulie 2005, ThyssenKrupp/Comisia (C-65/02 P și C-73/02 P, Rec., p. I-6773), Curtea a respins recursurile introduse de TKS și de Comisie împotriva Hotărârii Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus.
- 28 După ce a solicitat, prin scrisoarea din 29 noiembrie 2005, diverse informații de la conducerea grupului Thyssen Krupp AG și a adresat Thyssen, prin scrisoarea din 6 martie 2006, o solicitare de informații prin care se urmărea să se afle cifra de afaceri a acesteia, Comisia a adresat TKS, la 5 aprilie 2006, o comunicare privind obiecțiunile.
- 29 Prin scrisoarea din 17 mai 2006, reclamanta a răspuns la comunicarea privind obiecțiunile și la 15 septembrie 2006 a avut loc o audiere publică.
- 30 La 20 decembrie 2006, Comisia a adoptat Decizia privind o procedură de aplicare a articolului 65 [CO] (Cazul COMP/F/39.234 – Suprataxa pe aliaj – readoptare) (denumită în continuare „Decizia”).

31 Preambulul Deciziei are următorul cuprins:

„având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului și în special articolul 65,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene,

având în vedere Regulamentul [...] nr. 1/2003 [...],

având în vedere Decizia Comisiei din 5 aprilie 2006 de a reexamina în parte cazul de față,

având în vedere informațiile aflate la dispoziția Comisiei și verificările efectuate în temeiul articolului 47 [CO],

având în vedere observațiile scrise prezentate în temeiul articolului 36 [CO],

având în vedere solicitările de informații prevăzute la articolul 18 din Regulamentul nr. 1/2003,

după ce s-a oferit întreprinderii în cauză ocazia de a-și prezenta punctul de vedere cu privire la obiecțiunile reținute de Comisie potrivit articolului 27 alineatul (1) din

II - 2330

Regulamentul nr. 1/2003 și Regulamentului (CE) nr. 773/2004 al Comisiei din 7 aprilie 2004 privind desfășurarea procedurilor puse în aplicare de Comisie în temeiul articolelor 81 [CE] și 82 [CE],

după consultarea Comitetului consultativ privind înțelegerile și pozițiile dominante,

[...]"

32 Partea dispozitivă a Deciziei cuprinde următoarele dispoziții:

„Articolul 1

În perioada cuprinsă între 16 decembrie 1993 și 31 decembrie 1994, Thyssen [...] a încălcat articolul 65 alineatul (1) CO prin modificarea și prin aplicarea valorilor de referință ale formulei de calcul al suprataxei pe aliaj, practică ce a avut ca obiect și ca efect restrângerea și denaturarea concurenței normale pe piața comună.

Articolul 2

Pentru încălcarea avută în vedere la articolul [1] se aplică o amendă de 3 168 000 de euro.

Întrucât prin [declarația] din 23 iulie 1997 persoana juridică [TKS] și-a asumat răspunderea pentru comportamentul persoanei juridice Thyssen [...], amenda se aplică [TKS].

[...]”

Procedura și concluziile părților

33 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 6 februarie 2007, reclamanta a introdus prezenta acțiune.

34 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a cincea) a decis deschiderea procedurii orale și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, a invitat Comisia să răspundă în scris la o întrebare cu privire la conținutul dosarului aferent procedurii administrative care a condus la adoptarea Deciziei. Comisia a răspuns la această cerere la 3 decembrie 2008.

35 Prin scrisoarea din 3 decembrie 2008, Comisia a depus observații cu privire la raportul de ședință, care au fost notificate reclamantei. Aceasta din urmă, prin scrisoarea din 8 decembrie 2008, a solicitat Tribunalului ca observațiile menționate să nu fie atașate la dosar, întrucât ar avea drept consecință modificarea argumentelor Comisiei și ar conține o luare de poziție pe fond suplimentară și tardivă.

36 Tribunalul a respins, pe de o parte, cererea reclamantei ca fiind lipsită de obiect, deoarece scrisoarea Comisiei din 3 decembrie 2008 fusese deja atașată la dosar, și a precizat, pe de altă parte, că eventuala existență a unui argument nou al Comisiei și admisibilitatea acestuia vor fi apreciate în cadrul hotărârii.

37 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 11 decembrie 2008.

38 În ședință, reclamanta a menționat că revocă declarația din 23 iulie 1997. Ca răspuns la o întrebare adresată de președinte, reclamanta a afirmat că nu a recurs la o astfel de revocare în cursul procedurii administrative și că obiectul acesteia era numai acela de a ilustra poziția pe care o apăruse în înscrisurile sale, respectiv că declarația din 23 iulie 1997 nu era decât o declarație privată revocabilă, în temeiul căreia nu i se putea imputa răspunderea pentru comportamentul Thyssen. În procesul-verbal de ședință s-a luat act de revocarea și de declarațiile sus-menționate ale reclamantei.

39 Reclamanta solicită Tribunalului:

— anularea Deciziei;

— în subsidiar, anularea articolului 2 din Decizie;

— tot în subsidiar, reducerea în proporție adecvată a cuantumului amenzii aplicate;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

40 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

1. *Cu privire la existența unui argument pretins nou și tardiv al Comisiei*

41 După depunerea de către Comisie a observațiilor cu privire la raportul de ședință, reclamanta a menționat că observațiile respective modificaau argumentele Comisiei și conțineau o luare de poziție pe fond suplimentară și tardivă.

42 Trebuie constatat că această afirmație a reclamantei nu este susținută de nicio demonstrație concretă privind aspecte precise din observațiile în cauză. Dimpotrivă, se impune constatarea că observațiile menționate cuprind numai precizări referitoare la

întinderea anumitor argumente ale Comisiei dezvoltate în înscrisurile acesteia sau reluarea unor raționamente care nu se regăsesc în sinteza obligatorie pe care o reprezintă raportul de ședință.

- 43 Rezultă că reclamanta nu a făcut dovada existenței unui argument nou al Comisiei care să intre în domeniul de aplicare al articolului 48 alineatul (2) din Regulamentul de procedură.

2. *Cu privire la competența Comisiei*

- 44 Trebuie analizate împreună primele două motive de anulare întemeiate pe încălcarea principiului *nulla poena sine lege* și, respectiv, pe nelegalitatea aplicării coroborate a Regulamentului nr. 1/2003 și a articolului 65 CO, care ridică în mod evident problema competenței Comisiei de adoptare a Deciziei, în urma căreia se va determina dacă aceasta din urmă are la bază un temei juridic valabil.

Argumentele părților

- 45 În primul rând, reclamanta susține că Decizia este nelegală, deoarece Comisia a aplicat în acest act o amendă „fără abilitare legală”, contrar principiului *nulla poena sine lege*.
- 46 Reclamanta subliniază că Tratatul CECO a expirat la 23 iulie 2002 și că, din acest motiv, Comisia și-a pierdut competența de a aplica sancțiuni pentru încălcări ale articolului 65 CO. Din articolul 70 din Convenția de la Viena cu privire la dreptul tratatelor din 23 mai 1969, care ar cuprinde o normă generală din dreptul cutumiar internațional aplicabilă și

în cazul Tratatului CECO, ar rezulta că, din moment ce a expirat, o convenție nu ar mai putea constitui temeiul niciunei obligații sau competențe.

- 47 În opinia reclamantei, articolul 65 CO putea fi aplicat retroactiv numai dacă ar fi existat o dispoziție tranzitorie privind normele de concurență instituite prin Tratatul CECO, dispoziție care nu există din moment ce statele membre sau Consiliul au adoptat dispoziții tranzitorii sub formă de protocol, de decizie sau de regulament pentru a reglementa consecințele expirării Tratatului CECO în alte domenii.
- 48 Reclamanta arată că, în cazul în care Comisia voia să aplice articolul 65 CO, aceasta trebuia să fie abilitată în acest sens. Or, Tratatul CECO și CE, precum și dreptul derivat și în special Regulamentul nr. 1/2003 nu ar cuprinde nicio dispoziție care să permită o astfel de aplicare retroactivă.
- 49 Comisia nu își putea întemeia competența pentru a aplica articolul 65 CO nici făcând referire la un pretins regim unitar de interdicție care rezultă dintr-o ordine juridică europeană unitară. Între Tratatul CECO și Tratatul CE ar fi existat, desigur, o legătură pe plan instituțional de la data Tratatului de fuziune. Totuși, acestea ar constitui două ordini juridice distincte care guvernează competențe și abilitări reglementate în mod diferit.
- 50 Reclamanta susține că nu există o competență generală absolută a Comisiei și că, potrivit principiului atribuirii de competență consacrat la articolul 5 CE, instituțiile Comunității nu pot lua inițiativa să își atribuie competențe. Comisia ar avea competența să aplice tratatele în ordinea juridică comunitară numai în măsura în care această competență i-ar fi fost în mod concret atribuită prin diferitele tratate. În opinia reclamantei, dacă durata de validitate a unui tratat expiră, precum în cazul Tratatului CECO la 23 iulie 2002, încetează și competențele organelor care anterior au avut competența să aplice tratatul în cauză.

- 51 Argumentele contrare ale Comisiei, respectiv că articolul 81 CE este „un regim subsidiar de substituire” pentru articolul 65 CO și că acest din urmă articol mai poate fi aplicat ținând seama de principiul juridic general al ierarhiei normelor, de la *lex generalis* la *lex specialis*, ar fi lipsite de relevanță.
- 52 Articolul 65 CO nu ar fi *lex specialis* în raport cu articolul 81 CE în sensul pe care l-ar avea Comisia în vedere. În opinia reclamantei, o *lex specialis* este o normă care îndeplinește toate criteriile unei *lex generalis* la care se adaugă cel puțin un criteriu suplimentar. Situația ar fi diferită în ceea ce privește raporturile dintre articolul 65 CO și articolul 81 CE, deoarece articolul 65 CO nu ar îndeplini toate criteriile articolului 81 CE și, în special, cerința efectivă privind afectarea comerțului dintre statele membre. Din principiul specialității nu s-ar putea deduce nicio concluzie cu privire la aplicabilitatea unui drept care nu ar mai fi în vigoare.
- 53 Aplicarea articolului 65 CO nu s-ar putea întemeia nici pe Comunicarea din 18 iunie 2002. Această comunicare nu ar avea efect obligatoriu și, în orice caz, Comisia nu ar avea competența să adopte reglementări constitutive de drepturi pentru a rezolva cauzele anterioare, tocmai pentru a asigura o „tranziție armonioasă” între dispozițiile Tratatului CECO și cele ale Tratatului CE, potrivit prevederilor Deciziei.
- 54 Mai mult, articolul 65 CO nu s-ar putea aplica în speță în temeiul principiului *lex mitior*. Departe de a fi temeiul aplicării retroactive a unui „text penal”, principiul *lex mitior* ar presupune, dimpotrivă, această retroactivitate.
- 55 Reclamanta susține în al doilea rând că Decizia este nelegală, deoarece Regulamentul nr. 1/2003, în special articolul 23, este aplicat prin coroborare cu articolul 65 CO. Această „coroborare a normelor” nu poate constitui un temei juridic valabil de aplicare a sancțiunilor și, în plus, ar conduce la grave erori de procedură, ceea ce ar justifica o calificare a Deciziei drept „inexistentă” în sensul jurisprudenței rezultând din Hotărârea Curții din 26 februarie 1987, *Consorzio Cooperative d’Abruzzo/Comisia* (15/85, Rec., p. 1005).

- 56 În primul rând, aceasta susține că din considerentele Regulamentului nr. 1/2003, intrat în vigoare după expirarea Tratatului CECO, și din textul articolului 23 rezultă că acesta din urmă permite Comisiei să aplice o amendă pentru încălcarea articolelor 81 CE și 82 CE, însă nu în cazurile de încălcare a articolului 65 CO, care nu este menționat la articolul 23 din Regulamentul nr. 1/2003. Întemeindu-și amenda pe articolul 23 din Regulamentul nr. 1/2003 pentru o încălcare a articolului 65 CO, Comisia ar încălca în mod clar principiul *nulla poena sine lege*.
- 57 Comisia nu ar putea să se întemeieze în mod util pe jurisprudența citată în considerentul (70) al Deciziei, potrivit căreia normele de drept substanțial nu ar fi retroactive. Astfel, articolul 23 din Regulamentul nr. 1/2003, care ar conține adevăratul temei juridic al sancțiunii, mai precis care ar conferi Comisiei competența de a aplica o amendă, ar conține o „normă penală de drept substanțial” și ar fi asimilabilă articolului 65 alineatul (5) CO.
- 58 Chiar presupunând că articolul 23 din Regulamentul nr. 1/2003 poate fi considerat o normă de procedură, aplicarea sa ar rămâne nelegală în măsura în care aplicarea Regulamentului nr. 1/2003 în cazul sancțiunii încălcărilor articolului 65 CO ar trebui de la bun început exclusă *ratione materiae*.
- 59 În al doilea rând, reclamanta pretinde că aplicarea Regulamentului nr. 1/2003 coroborat cu articolul 65 CO a viciat întreaga procedură și subliniază că, în cazul în care Comisia ar fi întemeiat o amendă, atunci când articolul 65 CO era în vigoare, pe dispozițiile acestui articol coroborate cu cele ale Regulamentului nr. 17 al Consiliului din 6 februarie 1962, Primul regulament de punere în aplicare a articolelor [81 CE] și [82 CE] (JO 1962, 13, p. 204, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 3), decizia sa ar fi fost tot vădit nelegală și ar fi trebuit anulată. Întrucât articolul 65 CO nu mai este în prezent aplicabil, situația nu ar putea fi diferită, iar aplicabilitatea Regulamentului nr. 1/2003 în cazul încălcării articolului 65 CO ar trebui exclusă atât *ratione materiae*, cât și *ratione temporis*.
- 60 Contrar afirmațiilor Comisiei, ar fi inexact faptul că trimiterea făcută de articolul 23 din Regulamentul nr. 1/2003 la articolul 81 CE ar conține totodată o altă trimitere „aproape invizibilă” la articolul 65 CO. Reclamanta susține că, întrucât aplicarea de sancțiuni prin

analogie este interzisă în cadrul dreptului aplicabil în materie de încălcări, aplicarea articolului 23 din Regulamentul nr. 1/2003 în cazul unei norme care nu este menționată în articol constituie o „analogie inacceptabilă”.

- 61 Reclamanta arată că temeiul juridic al Regulamentului nr. 1/2003 este articolul 83 CE care abilitază Consiliul și Comisia să adopte regulamentele utile în vederea aplicării „principiilor prevăzute la articolele 81 [CE] și 82 [CE]”, fără a menționa articolul 65 CO. Lipsa mențiunii cu privire la această din urmă dispoziție nu poate fi considerată, în nicio ipoteză, o eroare a legiuitorului comunitar, lipsă care ar constitui ea însăși condiția pentru o aplicare prin analogie în vederea suplinirii unui vid legislativ. Reclamanta arată că, potrivit principiului atribuirii de competență prevăzut la articolul 5 primul paragraf CE, în temeiul Tratatului CE nu se putea conferi Comisiei vreo competență pentru a pune în aplicare articolul 65 CO, fie chiar în subsidiar sau implicit, și că, în ceea ce privește competențele, Regulamentul nr. 1/2003 poate să facă trimitere numai la articolul 81 CE.
- 62 Comisia solicită respingerea primelor două motive de anulare invocate de reclamantă ca fiind neîntemeiate.

Aprecierea Tribunalului

Cu privire la temeiul juridic al Deciziei

- 63 Este necesar să se amintească mai întâi că tratatele comunitare au instituit o nouă ordine juridică în favoarea căreia statele membre și-au limitat, în domeniul din ce în ce

mai extinse, drepturile lor suverane și ai căror titulari nu sunt doar statele membre, ci și resortisanții acestora (Avizul Curții 1/91 din 14 decembrie 1991, Rec., p. I-6079, punctul 21).

⁶⁴ În cadrul acestei ordini juridice comunitare, instituțiile dispun doar de competențe de atribuire (Avizul Curții 2/00 din 6 decembrie 2001, Rec., p. I-9713, punctul 5, Hotărârea Curții din 13 decembrie 2001, Parlamentul European/Consiliul, C-93/00, Rec., p. I-10119, punctul 39). Pentru acest motiv, actele comunitare menționează în preambulul temeiul juridic ce împuternicește instituția respectivă să acționeze în domeniul în cauză. Astfel, alegerea temeiului juridic adecvat are o importanță de natură constituțională (Avizul Curții 2/00, citat anterior, punctul 5).

⁶⁵ În speță, în primul rând, trebuie constatat că preambulul deciziei atacate cuprinde referiri la dispozițiile Tratatului CECO, și anume la articolele 36 CO, 47 CO și 65 CO, dar menționează și Tratatul CE, Regulamentul nr. 1/2003 și mai exact articolul 18 și articolul 27 alineatul (1) din același regulament și Regulamentul (CE) nr. 773/2004 al Comisiei din 7 aprilie 2004 privind desfășurarea procedurilor puse în aplicare de Comisie în temeiul articolelor 81 [CE] și 82 [CE] (JO L 123, p. 18, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 242).

⁶⁶ În al doilea rând, trebuie subliniat că, în motivarea Deciziei, Comisia indică în considerentul (70) următoarele:

„Prezenta decizie a [...] fost adoptată în conformitate cu normele de procedură prevăzute de Tratatul CE și în special de Regulamentul nr. 1/2003. Articolul 7 alineatul (1) din regulamentul menționat conferă Comisiei, în temeiul articolului 85 CE, competența de a constata încălcările aduse dreptului concurenței comise de întreprinderi. Articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 o autorizează să aplice sancțiuni în cazul în care se produce o încălcare.”

- 67 În considerentul (73) al Deciziei, Comisia arată că împrejurarea că articolul 81 CE, fiind *lex generalis*, succede articolului 65 CO, care este *lex specialis*, în momentul expirării Tratatului CECO, are drept implicație faptul că, „în temeiul articolului 7 alineatul (1) și a articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, are și competența de a iniția procedura de aplicare a articolului 65 CO pentru încălcarea articolului menționat în scopul încetării încălcării astfel constatate și de a aplica o amendă în vederea sancționării respectivei încălcări”.
- 68 În considerentul (163) al Deciziei se menționează că, potrivit articolului 65 alineatul (5) CO, Comisia „a putut” aplica amenzi întreprinderilor care au adoptat anumite comportamente anticoncurențiale și că „prin articolul 23 din Regulamentul [...] nr. 1/2003, aplicat în acest caz de Comisie, acestea i s-a conferit un drept echivalent”.
- 69 Din motivarea Deciziei mai rezultă că trimiterea existentă în preambul cu privire la articolul 65 CO se referă la alineatul (1), mai precis la dispoziția materială adresată întreprinderilor și asocierilor de întreprinderi care interzice anumite comportamente anticoncurențiale, și la alineatul (5), deoarece se prevede posibilitatea de a se aplica amenzi cel mult egale cu dublul cifrei de afaceri realizate pe baza produselor care au făcut obiectul acordului coluziv. Referirea la aplicabilitatea articolului 65 alineatul (5) CO privește discuția referitoare la principiul *lex mitior* pentru a se justifica aplicarea în speță a acestei dispoziții la calcularea cuantumului amenzii, iar nu a articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 [a se vedea considerentele (162)-(168) și (178) ale Deciziei].
- 70 În aceste împrejurări, trebuie apreciat că Decizia prin care Comisia constată încălcarea articolului 65 alineatul (1) CO și aplică reclamantei o amendă se întemeiază pe articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 în ceea ce privește constatarea încălcării și pe articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 în ceea ce privește aplicarea amenzii.

71 Prin urmare, în acest stadiu, este necesar să se constate că argumentul reclamantei privind principiul *lex mitior* și Comunicarea din 18 iunie 2002, care nu ar fi putut constitui un temei juridic valabil pentru Decizie, este lipsit de orice relevanță, în măsura în care competența Comisiei nu se întemeiază în speță nici pe unul, nici pe celălalt, ci pe articolele sus-menționate din Regulamentul nr. 1/2003.

Cu privire la competența Comisiei de a constata și de a sancționa, în temeiul Regulamentului nr. 1/2003, încălcarea articolului 65 alineatul (1) CO după expirarea Tratatului CECO

72 În cadrul primelor două motive de anulare, reclamanta invocă, în esență, faptul că prin însăși expirarea Tratatului CECO la 23 iulie 2002, Comisia și-a pierdut competența de a aplica sancțiuni pentru încălcarea articolului 65 CO și că nu există nicio dispoziție, tranzitorie sau permanentă, de drept primar sau de drept derivat, care să abilitaze această instituție să aplice articolul menționat. Aplicarea, în Decizie, a articolului 65 CO coroborat cu Regulamentul nr. 1/2003 nu i-ar oferi în vreun mod un temei juridic valabil, acest regulament conferind Comisiei competențe numai în ceea ce privește punerea în aplicare a articolelor 81 CE și 82 CE.

73 Această argumentație nu poate fi reținută.

74 În primul rând, trebuie amintit că dispoziția care constituie temeiul juridic al actului și care împuternicește instituția comunitară să adopte actul în cauză trebuie să fie în vigoare la momentul adoptării acestuia (Hotărârea Curții din 4 aprilie 2000, Comisia/Consiliul, C-269/97, Rec., p. I-2257, punctul 45), situație care se regăsește, incontestabil, în cazul articolului 7 alineatul (1) și al articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, care constituie deopotrivă temeiul juridic al Deciziei.

- 75 În al doilea rând, trebuie subliniat că tratatele comunitare au instituit o ordine juridică unică (a se vedea în acest sens Avizul Curții 1/91, punctul 63 de mai sus, punctul 21, Hotărârea Tribunalului din 27 iunie 1991, Stahlwerke Peine-Salzgitter/Comisia, T-120/89, Rec., p. II-279, punctul 78), în cadrul căreia, astfel cum reiese din articolul 305 alineatul (1) CE, Tratatul CECO a constituit un regim specific care deroga de la normele cu vocație generală prevăzute de Tratatul CE.
- 76 În această privință, trebuie amintit că Tratatul CECO a constituit, în temeiul articolului 305 alineatul (1) CE, o *lex specialis* care deroga de la *lex generalis* reprezentată de Tratatul CE (Hotărârea Curții din 24 octombrie 1985, Gerlach, 239/84, Rec., p. 3507, punctele 9-11, Avizul Curții 1/94 din 15 noiembrie 1994, Rec., p. I-5267, punctele 25-27, și Hotărârea Tribunalului din 5 iunie 2001, ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi/Comisia, T-6/99, Rec., p. II-1523, punctul 102).
- 77 Rezultă că, în ceea ce privește funcționarea pieței comune, normele Tratatului CECO și toate dispozițiile adoptate în vederea aplicării sale au rămas în vigoare, în pofida apariției Tratatului CE (Hotărârea Curții Gerlach, punctul 76 de mai sus, punctul 9, și Hotărârea Curții din 24 septembrie 2002, Falck și Acciaierie di Bolzano/Comisia, C-74/00 P și C-75/00 P, Rec., p. I-7869, punctul 100).
- 78 Cu toate acestea, în măsura în care aspectele nu făceau obiectul dispozițiilor Tratatului CECO sau al reglementărilor adoptate în temeiul acestuia din urmă, Tratatul CE și dispozițiile adoptate în vederea aplicării sale puteau, chiar anterior expirării Tratatului CECO, să se aplice unor produse care intrau în sfera de aplicare a Tratatului CECO (Hotărârea Curții din 15 decembrie 1987, Deutsche Babcock, 328/85, Rec., p. 5119, punctul 10, și Hotărârea Curții Falck și Acciaierie di Bolzano/Comisia, punctul 77 de mai sus, punctul 100; a se vedea, în acest sens, și Avizul 1/94, punctul 76 de mai sus, punctul 27).
- 79 În temeiul articolului 97 din Tratatul CECO, acest tratat a expirat la 23 iulie 2002. În consecință, la 24 iulie 2002, sfera de aplicare a regimului general care rezultă din Tratatul CE s-a extins la sectoarele care erau inițial guvernate de Tratatul CECO.

80 Deși succedarea cadrului juridic al Tratatului CE după cel al Tratatului CECO a determinat, începând cu 24 iulie 2002, o modificare a temeiurilor juridice, a procedurilor și a normelor de drept substanțial aplicabile, această modificare se înscrie în contextul unității și al continuității ordinii juridice comunitare și a obiectivelor sale (Hotărârea Tribunalului din 12 septembrie 2007, *González y Díez/Comisia*, T-25/04, Rep., p. I-3121, punctul 55; a se vedea, în acest sens, și Hotărârea Curții din 18 iulie 2007, *Lucchini*, C-119/05, Rep., p. I-6199, punctul 41), astfel cum în mod întemeiat subliniază Comisia în considerentele (65)-(67) ale Deciziei.

81 În această privință, trebuie subliniat că instituirea și menținerea unui regim de liberă concurență, în cadrul căruia sunt asigurate condițiile normale de concurență și care este în special la originea normelor în materie de ajutoare de stat și de înțelegeri între întreprinderi, constituie unul dintre obiectivele esențiale atât ale Tratatului CE (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 29 iunie 2006, *SGL Carbon/Comisia*, C-308/04 P, Rec., p. I-5977, punctul 31), cât și ale Tratatului CECO (a se vedea în acest sens *Avizul Curții* 1/61 din 13 decembrie 1961, Rec., p. 505, 519, Hotărârea Curții din 21 iunie 2001, *Moccia Irme și alții/Comisia*, C-280/99 P-C-282/99 P, Rec., p. I-4717, punctul 33, Hotărârea Tribunalului din 11 martie 1999, *Thyssen Stahl/Comisia*, T-141/94, Rec., p. II-347, punctele 265, 299-304).

82 În acest context, deși normele Tratatelor CECO și CE care reglementează domeniul înțelegerilor diferă într-o anumită măsură, trebuie subliniat că noțiunile de acord și de practici concertate reglementate de articolul 65 alineatul (1) CO corespund noțiunilor de acord și de practici concertate în sensul articolului 81 CE și că aceste două dispoziții sunt interpretate de instanța comunitară în același mod (a se vedea în acest sens Hotărârea *Thyssen Stahl/Comisia*, punctul 81 de mai sus, punctele 262-272 și 277). Astfel, urmărirea obiectivului de concurență nedegradată în sectoarele care au aparținut inițial pieței comune a cărbunelui și a oțelului nu este întreruptă de expirarea Tratatului CECO, acest obiectiv fiind urmărit în egală măsură în cadrul Tratatului CE și de aceeași instituție, Comisia, autoritatea administrativă însărcinată cu punerea în aplicare și cu dezvoltarea politicii de concurență în interesul general al Comunității (a se vedea, prin analogie, Hotărârea *Gonzalez y Díez/Comisia*, punctul 80 de mai sus, punctul 55).

83 Continuitatea ordinii juridice comunitare și a obiectivelor care îi guvernează funcționarea impun astfel ca, în calitate de succesoare a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului și în cadrul procedural care îi este propriu, Comunitatea

Europeană să asigure, în privința situațiilor născute sub imperiul Tratatului CECO, respectarea drepturilor și a obligațiilor care se impuneau *eo tempore* atât statelor membre, cât și particularilor în temeiul Tratatului CECO și al normelor adoptate pentru aplicarea acestuia. Această cerință se impune cu atât mai mult cu cât denaturarea concurenței care rezultă din nerespectarea normelor în materie de înțelegeri își poate extinde efectele în timp după expirarea Tratatului CECO, sub imperiul Tratatului CE (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Gonzalez y Díez/Comisia, punctul 80 de mai sus, punctul 56).

84 Rezultă din cele de mai sus că, în mod contrar celor susținute de reclamantă, Regulamentul nr. 1/2003 și în special articolul 7 alineatul (1) și articolul 23 alineatul (2) trebuie interpretate în sensul că permit Comisiei să constate și să sancționeze, după 23 iulie 2002, înțelegerile realizate în sectoarele care intră în domeniul de aplicare al Tratatului CECO *ratione materiae* și *ratione temporis* (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Gonzalez y Díez/Comisia, punctul 80 de mai sus, punctul 57), deși dispozițiile sus-menționate din regulamentul respectiv nu menționează în mod expres articolul 65 CO.

85 În plus, trebuie arătat că aplicarea, în cadrul ordinii juridice comunitare, a normelor Tratatului CE într-un domeniu reglementat inițial de Tratatul CECO trebuie să aibă loc cu respectarea principiilor care guvernează aplicarea legii în timp. În această privință, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că, deși se presupune în general că normele de procedură se aplică tuturor litigiilor pendinte în momentul în care acestea intră în vigoare, nu se întâmplă același lucru cu normele de drept substanțial. Astfel, în vederea garantării respectării principiilor securității juridice și protecției încrederii legitime, acestea din urmă trebuie interpretate în sensul că nu au în vedere situații existente anterior intrării lor în vigoare decât în măsura în care rezultă în mod clar din formularea, din finalitatea sau din economia acestora că trebuie să le fie atribuit un asemenea efect (Hotărârea Curții din 12 noiembrie 1981, Meridionale Industria Salumi și alții, 212/80-217/80, Rec., p. 2735, punctul 9, și Hotărârea Curții din 10 februarie 1982, Bout, 21/81, Rec., p. 381, punctul 13, Hotărârea Tribunalului din 19 februarie 1998, Eycckeler & Malt/Comisia, T-42/96, Rec., p. II-401, punctul 55).

86 În această perspectivă, în ceea ce privește chestiunea dispozițiilor materiale aplicabile unei situații juridice stabilite în mod definitiv anterior expirării Tratatului CECO,

continuitatea ordinii juridice comunitare și cerințele referitoare la principiile securității juridice și protecției încrederii legitime impun aplicarea dispozițiilor materiale adoptate în temeiul Tratatului CECO la faptele care intră în sfera lor de aplicare *ratione materiae* și *ratione temporis*. Faptul că nu mai este în vigoare cadrul reglementar respectiv în momentul în care se face evaluarea situației de fapt, deoarece Tratatul CECO a expirat, nu modifică acest considerent, din moment ce această evaluare are ca obiect o situație juridică stabilită în mod definitiv în perioada în care erau aplicabile dispozițiile materiale adoptate în temeiul Tratatului CECO (Hotărârea Gonzalez y Díez/Comisia, punctul 80 de mai sus, punctul 59).

87 În speță, Decizia a fost adoptată în temeiul articolului 7 alineatul (1) și al articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, în urma unei proceduri aplicate în conformitate cu regulamentul menționat. Dispozițiile referitoare la temeiul juridic și la procedura urmată până la adoptarea Deciziei fac parte din normele de procedură în sensul jurisprudenței vizate la punctul 85 de mai sus. Din moment ce Decizia a fost adoptată după expirarea Tratatului CECO, Comisia a avut dreptul să aplice normele prevăzute de Regulamentul nr. 1/2003 (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Gonzalez y Díez/Comisia, punctul 80 de mai sus, punctul 60, și, *a contrario*, Hotărârea Tribunalului din 25 octombrie 2007, SP și alții/Comisia, T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 și T-98/03, Rep., p. II-4331).

88 În această privință, trebuie subliniat că, spre deosebire de cele susținute de reclamantă, articolul 23 din Regulamentul nr. 1/2003 nu prevede o normă de drept substanțial care, prin definiție, nu are drept obiect să ofere un temei juridic pentru acțiunea Comisiei, spre deosebire de articolul sus-menționat, care autorizează Comisia să aplice amenzi întreprinderilor și asocierilor de întreprinderi ce au încălcat articolele 81 CE și 82 CE.

89 În ceea ce privește normele de drept substanțial, trebuie să se observe că Decizia privește o situație juridică stabilită în mod definitiv înainte de expirarea, la 23 iulie 2002, a Tratatului CECO, durata încălcării fiind cuprinsă între 16 decembrie 1993 și 31 decembrie 1994. În lipsa oricărui efect retroactiv al dreptului material al concurenței aplicabil începând cu 24 iulie 2002, trebuie constatat că articolul 65 alineatul (1) CO constituie norma de drept substanțial aplicabilă și aplicată în mod efectiv de Comisie în Decizie, amintindu-se că rezultă din însăși natura de *lex generalis* a Tratatului CE față de Tratatul CECO, consacrată la articolul 305 CE, că regimul specific ce reiese din Tratatul

CECO și din normele adoptate pentru aplicarea sa este, în temeiul principiului *lex specialis derogat legi generali*, singurul aplicabil în situațiile juridice stabilite înainte de 24 iulie 2002.

- 90 Rezultă din ansamblul considerațiilor de mai sus că primele două motive de anulare invocate de reclamantă, întemeiate pe încălcarea principiului *nulla poena sine lege* și, respectiv, pe caracterul nelegal al aplicării Regulamentului nr. 1/2003 coroborat cu articolul 65 CO, trebuie respinse.

3. *Cu privire la autoritatea de lucru judecat și la validitatea declarației din 23 iulie 1997*

- 91 Trebuie subliniat că, prin cel de al treilea motiv de anulare, întemeiat pe încălcarea autorității de lucru judecat, cele două părți invocă în beneficiul lor noțiunea de autoritate de lucru judecat pentru a ajunge la concluzii diametral opuse.

- 92 Reclamanta susține că, la punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, Curtea s-a pronunțat în sensul că aceasta nu era răspunzătoare din punct de vedere material pentru actele săvârșite de Thyssen și că acest aspect are actualmente autoritate de lucru judecat. Dimpotrivă, Comisia pretinde că în Decizie s-a întemeiat pe faptul că în Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, menținută de Curte, s-a recunoscut validitatea declarației din 23 iulie 1997 prin care reclamanta a confirmat asumarea răspunderii pentru actele întreprinse de Thyssen, fapt care nu ar mai putea fi în prezent repus în discuție din cauza autorității de lucru judecat în ceea ce privește acest aspect de drept soluționat de instanța comunitară.

- 93 Or, prin intermediul celui de al patrulea motiv, întemeiat pe nelegalitatea aplicării unei amenzi pe baza declarației din 23 iulie 1997, reclamanta urmărește în mod evident să repună în discuție problema de drept sus-menționată, susținând că declarația respectivă nu poate reprezenta temeiul legal al imputării răspunderii pentru actele săvârșite de Thyssen și al sancțiunii subsecvente, având în vedere aplicarea sa efectivă și incompatibilitatea cu reglementarea comunitară în materie de înțelegeri.
- 94 În aceste condiții, al treilea și al patrulea motiv de anulare trebuie examinate împreună, întrucât admisibilitatea unuia este condiționată de răspunsul dat celuilalt. În această privință, chiar dacă o cauză de inadmisibilitate întemeiată pe autoritatea de lucru judecat nu este expres invocată de Comisie în cadrul discuției referitoare la al patrulea motiv de anulare, aceasta este evocată în înscrisurile cu privire la al treilea motiv care este indisolubil legat de al patrulea motiv de anulare. În orice caz, problema autorității de lucru judecat este una de ordine publică și, în consecință, trebuie invocată din oficiu de instanță [a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 1 iunie 2006, P&O European Ferries (Vizcaya) și Diputación Foral de Vizcaya/Comisia, C-442/03 P și C-471/03 P, Rec., p. I-4845, punctul 45].

Argumentele părților

- 95 Prin cel de al treilea motiv de anulare, reclamanta susține că, la punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, Curtea s-a pronunțat în sensul că aceasta nu era răspunzătoare din punct de vedere material pentru actele săvârșite de Thyssen și că acest aspect este actualmente *res iudicata*, ceea ce pentru Comisie ar constitui o cauză de inadmisibilitate.
- 96 Curtea și-ar fi întemeiat această concluzie, pe de o parte, pe constatarea inexistenței în speță a unei succesiuni pe plan economic și a unei acțiuni unitare și, pe de altă parte, pe faptul că declarația din 23 iulie 1997, precum și celelalte declarații făcute în cadrul procedurii administrative nu ar permite să i se impute TKS răspunderea pentru comportamentul ilicit al Thyssen.

- 97 Nu ar putea fi reținut argumentul Comisiei potrivit căruia, la punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, Curtea nu a putut exclude răspunderea materială a TKS în măsura în care, la punctul respectiv, Curtea ar face trimitere la recursul incident al Comisiei, care nu ar avea ca obiect transferul răspunderii către TKS.
- 98 Reclamanta susține că, presupunând chiar că o constatare în legătură cu problema transferului răspunderii nu ar fi necesară în cadrul examinării recursului incident, din aceasta nu ar rezulta că punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, ar fi lipsit de relevanță. Curtea ar avea libertatea să constate în motivarea hotărârii lipsa transferului răspunderii, chiar dacă acest aspect nu a fost evocat de Comisie în mod expres în recursul său, iar această constatare ar trebui respectată de părți.
- 99 În Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, Curtea ar fi menținut mai întâi la punctele 82-87 decizia Tribunalului de anulare a deciziei Comisiei pentru viciu de procedură; în continuare, la punctul 88, ar fi dezvoltat un argument suplimentar pentru a stabili nelegalitatea deciziei Comisiei precizând că, independent de viciul de procedură menționat, TKS nu putea fi răspunzătoare din punct de vedere material pentru actele săvârșite de Thyssen.
- 100 Reclamanta explică faptul că la punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, Curtea precizează că declarațiile făcute de TKS în cursul procedurii administrative, menționate la punctele 85 și 86 din această hotărâre, nu permit să i se impute răspunderea pentru actele săvârșite de Thyssen și că punctul 85 din aceeași hotărâre vizează de altfel în mod expres declarația din 23 iulie 1997. Terminologia aleasă de Curte ar fi pe deplin explicită. Astfel, în măsura în care Curtea ar fi înțeles la punctul 88 din hotărârea sus-menționată să se refere doar la o eroare de procedură, astfel cum presupune Comisia, nu s-ar fi pronunțat în sensul că aceasta din urmă nu poate să „impute reclamantei răspunderea”, conform expresiei utilizate de Curte.

- 101 În plus, mențiunile de la punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, nu ar avea sens dacă ar viza numai unele vicii de procedură, deoarece această problemă ar fi fost deja exhaustiv dezbătută la punctele 85-87 din hotărârea menționată. Dacă la punctul 88 din hotărârea sus-menționată Curtea ar fi dorit să nu se pronunțe cu privire la transferul răspunderii, nu ar fi făcut constatarea, în primele două fraze, că Thyssen a continuat să existe și că, prin urmare, nu se putea imputa TKS răspunderea în temeiul jurisprudenței rezultând din Hotărârea Curții din 8 iulie 1999, Comisia/Anic Partecipazioni (C-49/92 P, Rec., p. I-4125). În opinia reclamantei, dat fiind că exista deja un viciu de procedură, care avea drept consecință nulitatea deciziei Comisiei, faptul că la punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, Curtea ia poziție în primele două fraze asupra problemei transferului răspunderii nu poate avea ca semnificație decât că aceasta a înțeles să completeze astfel motivarea respingerii recursului incident formulat de Comisie. Motivarea suplimentară a Curții existentă în aceste prime două fraze ar fi incompletă dacă a treia frază nu ar face de asemenea referire la problema transferului răspunderii materiale, deoarece respectiva problemă ar fi rămas, în lipsa acestei referiri, fără vreun răspuns în ceea ce privește declarația din 23 iulie 1997.
- 102 Reclamanta adaugă că versiunea italiană a Hotărârii ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, invocată de Comisie în susținerea interpretării de la punctul 88 din hotărârea amintită, este lipsită de relevanță, deoarece limba de procedură este germana și, oricum, această interpretare este eronată pe plan lingvistic.
- 103 Reclamanta mai precizează că, indiferent de interpretarea de la punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, lipsa transferului răspunderii ar fi justificată și pe fond. Din jurisprudență ar rezulta că succesorul în drept nu ar putea fi răspunzător pentru încălcări ale normelor de concurență săvârșite de predecesorul său atât timp cât acesta din urmă ar continua să existe, situație în care s-ar afla Thyssen. În prezent, Comisia ar admite această concluzie în inscrierile sale.
- 104 În sfârșit, reclamanta menționează, contrar susținerilor Comisiei, că al treilea motiv nu este inadmisibil, întrucât nu i se poate opune „forța juridică” a Hotărârii Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, care privea numai

Decizia 98/247, ce nu face obiectul prezentei acțiuni. Întrucât nicio instanță nu s-a pronunțat încă în mod general cu privire la legalitatea Deciziei, aceasta din urmă nu este executorie din punct de vedere juridic, astfel încât al treilea motiv nu poate fi inadmisibil din cauza autorității de lucru judecat.

105 În cadrul celui de al patrulea motiv de anulare, reclamanta arată că, prin declarația din 23 iulie 1997, a vrut să își exprime acordul „ca procedura privind întreaga încălcare să fie desfășurată de Comisie numai împotriva [sa], și nu în paralel cu cea desfășurată împotriva Thyssen”. Această declarație nu poate constitui temeiul răspunderii TKS și al transferului obligației de plată a amenzii.

106 Reclamanta susține că a stabilit foarte clar în cursul procedurii anterioare și în cadrul procedurii în care a fost adoptată Decizia faptul că declarația din 23 iulie 1997 nu putea fi considerată o asumare a răspunderii pentru plata amenzilor. Dacă s-ar admite susținerea contrară a Comisiei, s-ar ajunge să se atribuie voinței părților un sens diametral opus față de adevăratul sens al acesteia, astfel cum s-ar fi întâmplat în mod evident la data adoptării Deciziei.

107 Chiar presupunând că declarația din 23 iulie 1997 poate fi interpretată în sensul că ar conține o „asumare a răspunderii”, aceasta nu ar însemna că TKS ar putea fi obligată la plata amenzii datorate de Thyssen, întrucât respectiva declarație privată nu ar putea avea decât efect declarativ, iar nu efect constitutiv de drepturi. O astfel de declarație nu ar putea modifica poziția destinatarului, poziție care ar decurge în mod direct din dreptul primar și nu ar produce efecte nici pe planul dreptului material, nici pe planul dreptului procedural, întrucât ar fi incompatibilă cu reglementarea privind amenzile în materie de înțelegeri. Această reglementare ar intra în mod incontestabil în domeniul

de aplicare al dreptului public, „în particular, al dreptului penal și al dreptului sancțiunilor”. Declarațiile private autonome făcute de subiecți de drept privat nu pot modifica consecințele legale care decurg din dreptul public „*a fortiori* din dreptul penal și din dreptul sancțiunilor”. Acest principiu și-ar avea originea în dreptul roman (*ius publicum privatorum pactis mutari non potest*) și s-ar aplica în ordinele juridice ale statelor membre, reprezentând astfel o tradiție juridică comună statelor membre pe care Comisia ar trebui să o respecte.

108 Această concluzie s-ar impune și în cazul în care Comisia ar admite o declarație de asumare a răspunderii, întrucât instituția nu are competența de a se îndepărta de la dispozițiile care reglementează aplicarea amenzilor în materie de înțelegeri. Reclamanta subliniază că, în Decizia din 19 ianuarie 2005, MCAA (Cazul COMP/E – 1/C.37773), Comisia însăși a apreciat că o declarație privată de asumare a răspunderii nu poate determina transferul răspunderii pentru plata amenzilor aplicate în temeiul normelor privind înțelegerile. În opinia reclamantei, „răspunderea pentru plata amenzilor continuă să revină destinatarului, chiar și atunci când Comisia vrea să aplice amenda unui alt destinatar decât cel răspunzător în temeiul dreptului comunitar primar și al celui derivat”. Acest lucru ar fi valabil și atunci când întreprinderile ar împărtăși dorința Comisiei care tinde să incrimineze un alt destinatar decât persoana care este în realitate răspunzătoare. În orice caz, ar trebui ca posibilitatea unei astfel de marje de apreciere a Comisiei să fie exclusă, întrucât aceasta ar „friza” arbitriul.

109 Comisia susține că admisibilitatea celui de al treilea motiv este în contradicție cu faptul că acea constatare a Tribunalului din Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, privind posibilitatea sancționării în temeiul declarației din 23 iulie 1997 a dobândit deja autoritate de lucru judecat. În orice caz, interesul de a exercita acțiunea ar lipsi reclamanta de capacitatea de a repune acum în discuție această posibilitate de sancționare, necontestată până în acest moment. Această lipsă a interesului de a exercita acțiunea ar justifica de asemenea inadmisibilitatea celui de al patrulea motiv de anulare, întemeiat pe nelegalitatea aplicării unei amenzi pe baza declarației din 23 iulie 1997, care ar fi oricum neîntemeiat.

Aprecierea Tribunalului

- 110 În prealabil, trebuie să se arate că este incontestabil interesul reclamantei de a exercita acțiunea împotriva Deciziei prin care i s-a aplicat o amendă de 3 168 000 de euro și că al treilea motiv de anulare, întemeiat pe încălcarea autorității de lucru judecat, nu poate fi declarat inadmisibil pentru singurul motiv că reclamanta a contestat, în cursul procedurii care a condus la pronunțarea Hotărârii Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, numai faptul că declarația din 23 iulie 1997 poate fi interpretată în sensul că include o renunțare la dreptul de a fi audiată.
- 111 În consecință, argumentul reclamantei trebuie examinat pe fond.
- 112 În această privință, trebuie amintit că s-a recunoscut de către Curte importanța fundamentală a principiului respectării autorității de lucru judecat definitiv atât în ordinea juridică comunitară, cât și în ordinile juridice naționale. Astfel, pentru a garanta atât stabilitatea dreptului și a relațiilor juridice, cât și o bună administrare a justiției, este important ca deciziile jurisdicționale devenite definitive după epuizarea căilor de atac disponibile sau după expirarea termenelor prevăzute pentru aceste căi de atac să nu mai poată fi contestate (Hotărârea Curții din 30 septembrie 2003, Köbler, C-224/01, Rec., p. I-10239, punctul 38, și Hotărârea Curții din 16 martie 2006, Kapferer, C-234/04, Rec., p. I-2585, punctul 20).
- 113 Conform unei jurisprudențe consacrate, autoritatea de lucru judecat nu privește decât elementele de fapt și de drept care au fost efectiv sau în mod necesar soluționate prin decizia jurisdicțională în cauză (Hotărârea Curții din 19 februarie 1991, Italia/Comisia, C-281/89, Rec., p. I-347, punctul 14, Ordonanța Curții din 28 noiembrie 1996, Lenz/Comisia, C-277/95 P, Rec., p. I-6109, punctul 50, și Hotărârea Curții din 15 octombrie 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P și C-254/99 P, Rec., p. I-8375, punctul 44).

Cu privire la conținutul Hotărârii Tribunalului Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia

114 Din cuprinsul punctelor 51, 52 și 55-68 din Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, rezultă următoarele:

- reclamanta a descris ea însăși ca fiind un fapt cert acceptarea răspunderii pentru încălcarea săvârșită de Thyssen, fără a formula vreo restrângere sau vreo rezervă cu privire la valoarea declarației din 23 iulie 1997;

- Tribunalul a subliniat în mod expres că TKS nu a contestat posibilitatea Comisiei de a-i imputa răspunderea pentru comportamentul ilicit imputat Thyssen;

- Tribunalul a admis în mod clar posibilitatea Comisiei de a imputa TKS, în temeiul declarației din 23 iulie 1997, răspunderea pentru comportamentul ilicit imputat Thyssen din perioada decembrie 1993-1 ianuarie 1995;

- articolul 1 din Decizia 98/247 nu a fost anulat pentru faptul că i se imputa TKS încălcarea imputată Thyssen, ci pentru că declarația din 23 iulie 1997 nu putea fi interpretată ca implicând „de asemenea” o renunțare a acesteia la dreptul său de a fi audiată cu privire la faptele imputate Thyssen, această concepție eronată a Comisiei referitoare la sfera de aplicare a declarației amintite fiind la originea unei încălcări a dreptului la apărare al TKS;

- discuția și concluzia subsecventă a Tribunalului cu privire la o încălcare a dreptului la apărare al TKS au necesitat în prealabil constatarea validității declarației din 23 iulie 1997, prin care TKS a confirmat asumarea răspunderii pentru actele săvârșite de Thyssen.

115 În dispozitivul Hotărârii Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, Tribunalul a anulat articolul 1 din Decizia 98/247, întrucât se imputa TKS răspunderea pentru încălcarea articolului 65 CO săvârșită de Thyssen, a redus amenda aplicată TKS din cuantumul amenzii care îi fusese aplicată pentru încălcarea săvârșită de Thyssen, stabilind cuantumul final al amenzii aplicate TKS la 4 032 000 de euro, și a respins celelalte capete de cerere.

Cu privire la conținutul Hotărârii Curții ThyssenKrupp/Comisia

116 Reclamanta a formulat recurs împotriva Hotărârii Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, solicitând în esență Curții:

- anularea hotărârii atacate, motivată de faptul că Tribunalul i-a respins acțiunea;
- modificarea articolului 1 din Decizia 98/247 și modificarea perioadei de încălcare în ceea ce o privește;
- reducerea proporțională a cuantumului amenzii aplicate în temeiul articolului 2 din Decizia 98/247;

- în subsidiar, în ceea ce privește cele două capete de cerere precedente, trimiterea cauzei la Tribunal spre rejudecare.

117 În susținerea recursului, TKS a invocat trei motive:

- eroarea de drept în aprecierea duratei încălcării;
- calculul eronat al cuantumului amenzii forfetare;
- eroarea de drept săvârșită cu privire la consecințele cooperării TKS la procedura de investigație asupra reducerii cuantumului amenzii.

118 Rezultă din ceea ce precede că recursul reclamantei nu privea aprecierea de către Tribunal a transferului răspunderii de la Thyssen la TKS.

119 Comisia a formulat recurs incident împotriva Hotărârii Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, solicitând în esență Curții:

- respingerea recursului reclamantei;

- în subsidiar, în situația anulării hotărârii atacate, respingerea cererii privind reducerea cuantumului amenzii;

- anularea hotărârii atacate, întrucât Tribunalul:
  - i) a anulat articolul 1 din Decizia 98/247 prin care răspunderea pentru încălcarea săvârșită de Thyssen a fost imputată TKS;

  - ii) a stabilit un quantum mai mic de 7 596 000 de euro pentru amenda aplicată TKS în temeiul articolului 2 din Decizia 98/247;

  - iii) a dispus suportarea, de către Comisie, a propriilor cheltuieli de judecată.

120 În susținerea recursului incident, Comisia a invocat trei motive:

- denaturarea anumitor documente probatorii și eroarea de drept în aprecierea transferului răspunderii de la Thyssen la TKS;

- aprecierea eronată a condițiilor necesare pentru respectarea dreptului la apărare;

— eroarea de apreciere în ceea ce privește existența unei atingeri aduse exercitării dreptului la apărare.

121 Ceea ce face obiectul dezbaterii părților este interpretarea conținutului răspunsului Curții cu privire la primul motiv al recursului incident și, în special, punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, interpretare ce este inevitabil legată de conținutul motivului menționat și de dispozițiile clare ale argumentării dezvoltate de Comisie în susținerea acestuia.

122 În această privință, rezultă din cuprinsul punctelor 73-79 din Hotărârea Thyssen-Krupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, că, prin intermediul primului motiv al recursului său incident, Comisia nu a urmărit, evident, să repună în discuție recunoașterea de către Tribunal a faptului că avea dreptul să îi impute TKS, în temeiul declarației din 23 iulie 1997, răspunderea pentru comportamentul ilicit imputat Thyssen, ci numai concluzia subsecventă a Tribunalului potrivit căreia declarația respectivă nu putea fi interpretată în sensul că implică și o renunțare a TKS la dreptul său de a fi audiată cu privire la faptele imputate Thyssen.

123 În ceea ce privește conținutul răspunsului Curții cu privire la primul motiv al recursului incident al Comisiei, reclamanta arată mai întâi că, la punctele 82-87 din hotărârea acesteia, a menținut decizia Tribunalului de anulare a deciziei Comisiei pentru viciu de procedură, în continuare, la punctul 88, ar fi dezvoltat un motiv suplimentar pentru a stabili nelegalitatea deciziei Comisiei precizând că, independent de viciul de procedură menționat, TKS nu putea fi răspunzătoare din punct de vedere material pentru actele săvârșite de Thyssen.

124 În primul rând, reclamanta invocă faptul că, dacă la punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, Curtea ar fi dorit să nu se pronunțe cu privire la transferul răspunderii, nu ar fi făcut constatarea, în primele două fraze, că Thyssen a continuat să existe și că, prin urmare, nu se putea imputa TKS răspunderea pentru actele săvârșite de Thyssen în temeiul jurisprudenței rezultând din Hotărârea Comisia/Anic Partecipazioni, punctul 101 de mai sus. Motivarea suplimentară a Curții

existentă în primele două fraze de la punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, ar fi incompletă dacă în a treia frază nu s-ar face de asemenea referire la problema transferului răspunderii materiale, deoarece problema respectivă ar fi rămas, în lipsa acestei referiri, fără vreun răspuns în ceea ce privește declarația din 23 iulie 1997.

¹²⁵ Tribunalul consideră că acest prim argument încalcă în mod vădit structura aprecierii Curții referitoare la primul motiv al recursului incident, caracterizată prin stricta corelare a răspunsului Curții la argumentele invocate de Comisie.

¹²⁶ Într-o primă fază, în Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus (punctele 80-87), Curtea verifică în ce măsură concluzia Tribunalului, potrivit căreia declarația din 23 iulie 1997 nu include o renunțare a TKS la dreptul de a fi audiată, este viciată de o eroare de drept din cauza denaturării, pe de o parte, a însăși declarației din 23 iulie 1997 și, pe de altă parte, a altor documente menționate la punctele 76 și 77 din Hotărârea Curții, respectiv răspunsurile date de TKS la cele două comunicări privind obiecțiunile și scrisoarea sa din 17 decembrie 1996.

¹²⁷ În Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus (punctele 81 și 82), Curtea reamintește și confirmă validitatea concluziei Tribunalului menționate anterior cu privire la conținutul declarației din 23 iulie 1997, apoi examinează și respinge (punctele 83-86) argumentul Comisiei în legătură cu omisiunea Tribunalului de a lua în considerare alte probe referitoare la declarația respectivă și cu denaturarea ulterioară a acestora.

¹²⁸ Concluzia privind lipsa denaturării de către Tribunal atât a declarației din 23 iulie 1997, cât și a celorlalte probe (Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, punctul 87) nu marchează totuși finalul aprecierii de către Curte a primului motiv invocat de Comisie în recursul său incident.

129 Astfel, în a doua fază, Curtea examinează și respinge de asemenea un alt argument al Comisiei referitor la existența unor împrejurări excepționale, vizând o pretinsă succesiune economică a Thyssen de către TKS, o unitate de acțiune evidentă între acești doi operatori și declarațiile făcute de TKS în numele Thyssen în cursul procedurii administrative. Acesta este singurul obiect al punctului 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, care este imediat urmat de concluzia de respingere a primului motiv al recursului incident.

130 În al doilea rând, reclamanta invocă faptul că la punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, Curtea menționează, conform unei terminologii neechivoce, că „declarațiile” făcute de TKS în cursul procedurii administrative, menționate la punctele 85 și 86 din această hotărâre, nu permit „să [i] se impute răspunderea pentru actele săvârșite de Thyssen” și că punctul 85 din aceeași hotărâre vizează de altfel în mod expres declarația din 23 iulie 1997.

131 Cu toate acestea, rezultă dintr-o simplă interpretare literală a celei de a treia fraze de la punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, că aceasta nu face decât să trimită la concluzia analizei efectuate la punctele 85 și 86 din această hotărâre și că declarațiile vizate sunt cele asupra cărora Curtea făcuse deja aprecieri, respectiv răspunsurile date de TKS la cele două comunicări privind obiecțiunile și scrisoarea sa din 17 decembrie 1996.

132 Deși declarația din 23 iulie 1997 este, desigur, menționată la punctul 85 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, modul de formulare a ultimei fraze a acestui punct evidențiază că, din necesități de raționament, Curtea distinge aici în mod clar declarațiile făcute de TKS cu privire la anumite activități ale Thyssen, anterior achiziționării lor în 1995, de declarația din 23 iulie 1997. Astfel, Curtea apreciază că, în pofida faptului că în răspunsul său la prima comunicare privind obiecțiunile și în scrisoarea sa din 17 decembrie 1996 reclamanta prezentase de asemenea observații cu privire la anumite activități desfășurate de Thyssen anterior achiziționării lor în 1995, declarația din 23 iulie 1997 nu presupunea că TKS se considera pe deplin și suficient apărată în ceea ce privește chestiunea imputării actelor săvârșite de Thyssen, astfel încât Comisia avea dreptul să îi aplice o amendă în legătură cu respectivele acte, fără să o audieze din nou.

- 133 În plus, Curtea evocă, în a treia frază de la punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, declarațiile care ar fi fost făcute în cursul procedurii administrative de TKS „cu privire la activitățile desfășurate de Thyssen”, modalitate de formulare ce permite distingerea acestora de declarația din 23 iulie 1997, prin care TKS a confirmat asumarea răspunderii pentru actele săvârșite de Thyssen, și care trimite la cea utilizată la punctul 85 din aceeași hotărâre referitoare la „observațiile [formulate de TKS] cu privire la anumite activități desfășurate de Thyssen anterior achiziționării acestora în 1995”.
- 134 În ceea ce privește modul de formulare a celei de a treia fraze sus-menționate potrivit căreia declarațiile făcute de TKS în cursul procedurii administrative cu privire la activitățile desfășurate de Thyssen nu permit „să se impute TKS răspunderea pentru actele săvârșite de Thyssen” înainte de 1995, acesta trebuie interpretat în lumina obiectului foarte precis al primului motiv al recursului incident și al faptului că fragmentul în cauză nu face decât să trimită la concluzia analizei efectuate de Curte la punctele 85 și 86 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, tocmai din cauza unui paralelism parțial al argumentelor invocate de Comisie în susținerea primului motiv al recursului incident.
- 135 Așadar, a treia frază de la punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, trebuie interpretată ca fiind o reiterare de către Curte a faptului că declarațiile făcute de TKS în cursul procedurii administrative cu privire la activitățile desfășurate de Thyssen, respectiv răspunsurile date de TKS la cele două comunicări privind obiecțiunile și scrisoarea sa din 17 decembrie 1996, nu permit să se aprecieze că declarația din 23 iulie 1997 includea și o renunțare la dreptul de a fi audiată și, în subsidiar, să se impute TKS răspunderea pentru actele săvârșite de Thyssen înainte de 1995 din cauza unui viciu de procedură prin care se încălca dreptul la apărare al TKS.
- 136 Interpretarea contrară a punctului 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, susținută de reclamantă, ar determina admiterea faptului că, fără nicio motivare și prin simpla referire, Curtea a transformat o constatare privind încălcarea dreptului de a fi audiată într-o concluzie referitoare la transferul răspunderii, fapt care nu poate fi admis.

137 Este important de asemenea de subliniat că, dacă punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, ar trebui interpretat astfel cum a fost interpretat de reclamantă, și anume că la acel punct Curtea ar fi indicat că, independent de viciul de procedură, TKS nu putea fi declarată răspunzătoare pentru actele săvârșite de Thyssen, Curtea nu ar fi avut niciun motiv să se mai pronunțe asupra motivelor al doilea și al treilea ale recursului incident criticând faptul că a existat o încălcare a dreptului la apărare, astfel cum procedează totuși Curtea la punctele 90-97 din hotărârea în discuție în vederea respingerii acestor motive.

138 Rezultă că al treilea motiv formulat de reclamantă, potrivit căruia, prin aplicarea unei amenzi pentru comportamentul ilicit al Thyssen, Comisia ar fi încălcat autoritatea de lucru judecat statuată de Curte prin Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, cu privire la faptul că TKS nu putea fi declarată răspunzătoare pentru actele săvârșite de Thyssen, trebuie respins, întrucât interpretează eronat punctul 88 din hotărârea citată.

Cu privire la efectele autorității de lucru judecat

139 Rezultă din considerațiile precedente că instanța comunitară a apreciat că, ținând cont de declarația din 23 iulie 1997, în mod excepțional Comisia avea dreptul să impute TKS răspunderea pentru comportamentul imputat Thyssen începând din decembrie 1993 și până la momentul transferării activităților acesteia din urmă către TKS, care a avut loc la 1 ianuarie 1995, dar că nu i-a oferit TKS posibilitatea de a-și prezenta observațiile cu privire la comportamentul menționat și că, prin urmare, TKS nu și-a putut exercita dreptul la apărare în această privință, concluzie pe care s-a întemeiat anularea în parte a Deciziei 98/247.

140 Trebuie apreciat că acest aspect de drept a fost soluționat efectiv de instanța comunitară în sensul jurisprudenței menționate la punctul 113 de mai sus și că, în consecință, are autoritate de lucru judecat, amintindu-se că această autoritate nu are legătură doar cu dispozitivul deciziilor jurisdicționale de anulare. Autoritatea de lucru judecat privește și motivele care constituie temeiul necesar al dispozitivului și care, din

acest motiv, sunt indisciabile [a se vedea în acest sens Hotărârea P&O European Ferries (Vizcaya) și Diputación Foral de Vizcaya/Comisia, punctul 94 de mai sus, punctul 44 și jurisprudența citată].

- 141 În Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, menținută prin Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, s-a stabilit drept unică obligație în sarcina Comisiei, în temeiul articolului 233 CE care impune instituției emitente a unui act anulat să ia măsurile de executare a hotărârii respective, pe aceea de a elimina nelegalitatea efectiv constatată din actul destinat să substituie actul anulat (a se vedea în acest sens Hotărârea Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, punctul 113 de mai sus, punctul 48).
- 142 Este tocmai modul în care a procedat Comisia în Decizie, adoptarea acesteia fiind precedată de trimiterea, la 5 aprilie 2006, a unei comunicări privind obiecțiunile către TKS, la care aceasta a răspuns la 17 mai 2006. Reclamantei i s-a oferit astfel posibilitatea să își prezinte observațiile asupra realității și pertinentei faptelor imputate Thyssen.
- 143 În cadrul prezentei acțiuni, Tribunalul este solicitat să se pronunțe cu privire la legalitatea actului care înlocuiește Decizia 98/247 și prin care Comisia i-a aplicat reclamantei o amendă de 3 168 000 de euro pentru actele săvârșite de Thyssen, în temeiul dispozițiilor referitoare la declarația din 23 iulie 1997 din Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, menținută prin Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus.
- 144 În pofida faptului că prezenta acțiune privește un act diferit, din punct de vedere formal, de Decizia 98/247, trebuie constatat că aspectul de drept dezbătut în cadrul acestei acțiuni legat de validitatea declarației din 23 iulie 1997 ca temei juridic pentru imputarea actelor săvârșite de Thyssen reclamantei și pentru sancțiunea subsecventă aplicată acesteia din urmă a fost deja examinat și soluționat definitiv de instanța comunitară și are, în consecință, autoritate de lucru judecat.

- 145 Această autoritate de lucru judecat nu permite ca Tribunalul să fie din nou sesizat cu acest aspect de drept pentru a fi examinat.
- 146 În aceste condiții, argumentul reclamantei potrivit căruia nu i se poate opune în speță autoritatea de lucru judecat în măsura în care Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, se referea doar la Decizia 98/247, care nu face obiectul prezentei acțiuni, pare a fi total lipsit de relevanță și trebuie respins.
- 147 Rezultă din ansamblul considerațiilor de mai sus că al patrulea motiv de anulare, întemeiat pe nelegalitatea aplicării unei amenzi pe baza declarației din 23 iulie 1997, trebuie respins ca inadmisibil, fapt care face să fie lipsită de orice interes revocarea respectivei declarații de către reclamantă intervenită în cursul ședinței și menită doar să ilustreze argumentul său referitor la aplicabilitatea acestei declarații.

4. *Cu privire la încălcarea „principiului preciziei”*

Argumentele părților

- 148 În cadrul celui de al cincilea motiv, reclamanta susține că decizia încalcă „principiul preciziei”, întrucât Comisia nu a stabilit suficient de clar pe de o parte, temeiul juridic pentru aplicarea sancțiunii și, pe de altă parte, conceptul „asumării răspunderii printr-o declarație privată”.
- 149 În primul rând, reclamanta arată că amenda aplicată TKS s-a întemeiat, după cum susține Comisia, pe o „coroborare a dispozițiilor”, prin asocierea cel puțin a articolului 65 CO cu articolul 23 din Regulamentul nr. 1/2003, asociere care este imprecisă, deoarece amenda aplicată în acest temei nu este „previzibilă pentru toți cei

care sunt vizați”, contrar celor impuse de jurisprudență. Explicațiile contradictorii furnizate de Comisia în memoriul în apărare ar revela că aceasta din urmă nu știe nici măcar cu ce „trebuie să semene” această coroborare.

150 Imprecizia coroborării temeiurilor juridice ar fi confirmată de faptul că aceasta nu ar permite să se determine, printre altele, dacă termenul de formulare a acțiunii aplicabil ar fi de o lună, cum prevedea Tratatul CECO, sau de două luni, cum prevede Tratatul CE. Incertitudinile procedurale cauzate de Comisia ar constitui o încălcare a dreptului la apărare al TKS.

151 În al doilea rând, reclamanta afirmă că, prin conceptul „asumării răspunderii printr-o declarație privată” [considerentele (125) și (127) ale Deciziei], Comisia a elaborat un caz *sui generis* de succesiune juridică aplicat pentru prima dată în prezenta cauză și care este imprecis, nedefinit și, prin urmare, vădit nelegal atât prin sfera sa de aplicare, cât și prin condițiile sale de aplicare.

152 Acest concept nou nu ar rezulta nici din dreptul comunitar primar, nici din dreptul derivat, nici din jurisprudența caracterizată printr-o soluție contrară definită în Hotărârea Comisia/Anic Partecipazioni, punctul 101 de mai sus. Încălcarea „principiului preciziei” ar decurge și din faptul că în Decizia din 19 ianuarie 2005, MCAA, Comisia ar fi reținut chiar în mod expres poziția contrară, și anume că o declarație privată autonomă nu ar determina sub nicio formă transferul răspunderii. În plus, Comisia nici măcar nu ar fi menționat în comunicarea sa privind obiecțiunile conceptul nou pe care l-ar aplica ulterior în cazul sancționării încălcărilor dreptului privind înțelegerile.

153 Reclamanta indică, în sfârșit, că lipsa menționării de către Comisia în mod clar și definitiv a temeiului juridic avut în vedere în aplicarea sancțiunii nu permite decât să se

emită supoziții în ceea ce privește temeiul menționat. Această constatare nu ar putea avea drept consecință inadmisibilitatea prezentului motiv, astfel cum a susținut Comisia, ci doar nulitatea Deciziei.

- 154 Comisia susține că argumentul reclamantei cu privire la preținsele „incertitudini cauzate de Comisie” este atât de vag, încât motivul trebuie respins ca inadmisibil din cauza impreciziei. Aceasta solicită în subsidiar respingerea motivului ca neîntemeiat.

Aprecierea Tribunalului

Cu privire la admisibilitatea motivului

- 155 Comisia contestă admisibilitatea celui de al cincilea motiv din cauza unei preținse imprecizii a acestuia.

- 156 În această privință, trebuie amintit că, potrivit articolului 44 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, cererea de sesizare a instanței trebuie să cuprindă expunerea sumară a motivelor invocate. Această mențiune trebuie să fie suficient de clară și de precisă pentru a permite pârâtului să își pregătească apărarea, iar Tribunalului, să se pronunțe asupra acțiunii, dacă este cazul, fără să se bazeze pe alte informații. Cererea introductivă trebuie, prin urmare, să clarifice în ce constă motivul pe care se întemeiază acțiunea, astfel încât simpla enunțare abstractă a acestuia nu îndeplinește cerințele prevăzute de Regulamentul de procedură (Hotărârea Tribunalului din 12 ianuarie 1995, Viho/Comisia, T-102/92, Rec., p. II-17, punctul 68, și Hotărârea Tribunalului din 14 mai 1998, Mo och Domsjö/Comisia, T-352/94, Rec., p. II-1989, punctul 333).

157 În speță, rezultă din înscrisurile reclamantei referitoare la motivul întemeiat pe încălcarea „principiului preciziei” că, în realitate, aceasta se referă la principiul securității juridice care ar fi fost încălcat de Comisie din cauza impreciziei, pe de o parte, a temeiului juridic al sancțiunii și, pe de altă parte, a imputării răspunderii.

158 Trebuie constatat că, procedând în acest mod, reclamanta a furnizat informații suficient de clare și de precise, dat fiind că acestea nu au împiedicat Comisia să răspundă la argumentele invocate începând cu memoriul în apărare și că acestea permit Tribunalului să își exercite controlul jurisdicțional.

159 Prin urmare, motivul trebuie declarat admisibil și examinat pe fond.

Cu privire la fond

160 Potrivit unei jurisprudențe consacrate, avută în vedere de reclamantă în înscrisurile sale, legislația comunitară trebuie să fie clară, iar aplicarea acesteia, previzibilă pentru toți cei care sunt vizați. Acest imperativ de securitate juridică impune ca orice act care urmărește să creeze efecte juridice să își întemeieze forța obligatorie pe o dispoziție de drept comunitar care trebuie să fie menționată expres drept temei legal și care indică forma juridică pe care trebuie să o ia acel act (Hotărârea Curții din 16 iunie 1993, Franța/Comisia, C-325/91, Rec., p. I-3283, punctul 26). Curtea a precizat de asemenea că o sancțiune, chiar fără caracter penal, nu poate fi aplicată decât dacă are la bază un temei juridic clar și neambiguu (Hotărârea Curții din 25 septembrie 1984, Könecke, 117/83, Rec., p. 3291, punctul 11).

161 În primul rând, în ceea ce privește afirmația referitoare la imprecizia temeiului juridic al Deciziei, reclamanta susține că Decizia se întemeiază pe o „coroborare a normelor”, prin asocierea cel puțin a articolului 65 CO cu articolul 23 din Regulamentul nr. 1/2003,

asociere care este imprecisă. Pe lângă considerațiile total lipsite de relevanță cu privire la pretensele imprecizii ale memoriilor în apărare, reclamanta susține că această coroborare este imprecisă, deoarece amenda aplicată nu era „previzibilă pentru toți cei care sunt vizați” și că imprecizia „cocktailului de temeuri juridice” se află la originea incertitudinilor procedurale care constituie încălcări ale dreptului la apărare.

162 Această argumentație a reclamantei se întemeiază pe o premisă greșită și trebuie respinsă.

163 Rezultă în mod clar din Decizie că temeiul său juridic, mai precis dispozițiile prin care Comisia este abilitată să acționeze în domeniul avut în vedere, îl constituie doar articolul 7 alineatul (1) și articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, iar nu articolul 65 CO. Trimiterea la articolul 65 CO din cuprinsul Deciziei se referă la alineatul (1), altfel spus, la dispoziția de drept material adresată întreprinderilor și asocierilor de întreprinderi care interzice anumite comportamente anticoncurențiale, și la alineatul (5), deoarece se prevede posibilitatea de a aplica amenzi cel mult egale cu dublul cifrei de afaceri realizate pe baza produselor care au făcut obiectul acordului coluziv. Referirea la aplicabilitatea articolului 65 alineatul (5) CO privește discuția referitoare la principiul *lex mitior* pentru a se justifica aplicarea în speță a acestei dispoziții la calcularea cuantumului amenzii, iar nu a articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 [a se vedea considerentele (162)-(168) și (178) ale Deciziei].

164 Conținutul primului și al celui de al doilea motiv de anulare examinate mai sus demonstrează că reclamanta nu s-a confruntat cu o reală incertitudine în ceea ce privește temeiul juridic al deciziei.

165 Pe lângă referirea explicită la articolul 7 alineatul (1) și la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia a amintit, în considerentul (70) al Deciziei, prevederile unei jurisprudențe constante potrivit căreia se prezumă în general că

normele de procedură se aplică tuturor litigiilor în curs la momentul intrării lor în vigoare, spre deosebire de normele de drept substanțial care, de regulă, sunt interpretate în sensul că nu au în vedere, în principiu, situații apărute anterior intrării lor în vigoare (Hotărârea Meridionale Industria Salumi și alții, punctul 85 de mai sus, punctul 9). În plus, articolul 4 din Decizie prevede în mod expres că aceasta reprezintă titlu executoriu „potrivit articolului 256 [CE]”, fiindu-i notificată reclamantei printr-o scrisoare în care se preciza că această notificare era efectuată „în conformitate cu articolul 254 [CE]”.

166 În aceste condiții, era neîndoielnic că acțiunea împotriva Deciziei, adoptată la mai mult de patru ani de la expirarea Tratatului CECO, trebuia formulată cu respectarea dispozițiilor articolului 230 CE și ale Regulamentului de procedură și că articolul 23 din Statutul CECO al Curții de Justiție nu putea fi în vreun mod aplicabil.

167 Trebuie în plus constatat că reclamanta nu furnizează nicio explicație în susținerea obiecției speciale potrivit căreia temeiul juridic este imprecis, amenda aplicată nefiind „previzibilă pentru toți cei care sunt vizați”, și faptul că, în orice caz, aceasta nu invocă o nelegalitate a articolului 23 din Regulamentul nr. 1/2003 în raport cu principiul legalității incriminării și a pedepsei, corolar al principiului securității juridice, și nici măcar o motivare insuficientă a Deciziei.

168 Trebuie amintit că Decizia, prin care Comisia constată o încălcare a articolului 65 alineatul (1) CO și sancționează reclamanta după expirarea Tratatului CECO, a fost adoptată cu respectarea principiilor care guvernează aplicarea legii în timp și că în mod întemeiat Comisia a aplicat articolul menționat, ca normă de drept substanțial, precum și normele de competență și de procedură prevăzute de Regulamentul nr. 1/2003, printre care articolul 23 alineatul (2), care prevede în mod explicit posibilitatea acesteia de a aplica o amendă întreprinderilor care au avut un comportament anticoncurențial.

169 În măsura în care reclamanta urmărește de fapt să repună în discuție validitatea temeiului juridic al Deciziei care evocă „un cocktail de temeuri juridice neadmis nici de jurisprudență, nici de doctrină”, este suficient a se aminti că anterior s-a constatat că temeiul juridic utilizat conferă Comisiei competența de a constata și de a sancționa o încălcare a articolului 65 alineatul (1) CO la momentul adoptării Deciziei.

170 În al doilea rând, în ceea ce privește afirmația referitoare la o imprecizie din speță în legătură cu imputarea răspunderii, este suficient să se constate că răspunderea reclamantei pentru comportamentul avut de Thyssen este întemeiată în mod explicit și exclusiv pe declarația din 23 iulie 1997, astfel cum rezultă foarte clar din considerentele (112)-(117), (125), (127), (128) și (149) ale Deciziei. De altfel, examinarea înscrisurilor reclamantei demonstrează inexistența oricărei incertitudini cu privire la acest aspect.

171 În realitate, rezultă că argumentul reclamantei formulat în susținerea celui de al cincilea motiv de anulare urmărește să demonstreze încă o dată nelegalitatea unui astfel de temei, contestare ce este inadmisibilă în măsura în care acest aspect de drept a fost deja soluționat definitiv de instanța comunitară în sensul că temeiul respectiv este legal, și are, în consecință, autoritate de lucru judecat (a se vedea punctele 139-147 de mai sus).

172 Rezultă din ansamblul considerațiilor precedente că motivul întemeiat pe încălcarea „principiului preciziei” trebuie respins.

5. *Cu privire la încălcarea principiului non bis in idem*

Argumentele părților

- 173 În cadrul celui de al șaselea motiv, reclamanta susține că sintagma „transferul răspunderii printr-o declarație privată” încalcă principiul *non bis in idem* care trebuie de asemenea respectat în cazul „reînțepirii unei proceduri de aplicare a unei amenzi”.
- 174 Prezenta cauză s-ar caracteriza printr-o dublă sancțiune nelegală. Încălcarea săvârșită de TKS ar fi făcut deja obiectul unei sancțiuni devenite definitive și Comisia ar fi instituit în sarcina sa și răspunderea pentru încălcarea săvârșită de Thyssen, ceea ce ar însemna o dublă sancționare pentru același act.
- 175 Reclamanta arată că la punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, Curtea a constatat că transferul răspunderii era imposibil pe plan material și că, prin urmare, amenda fost aplicată pentru a doua oară în pofida faptului că această constatare dobândise caracter definitiv de *res iudicata*. Această concluzie a Curții ar lipsi de relevanță faptul că partea anulată din Decizia 98/247 ar corespunde acelei părți a amenzii care, teoretic, ar fi fost aplicată reclamantei în legătură cu încălcarea imputată Thyssen.
- 176 În plus, conform noului său concept al „asumării răspunderii printr-o declarație privată”, Comisia ar imputa o răspundere care ar reveni unui terț. Comisia însăși ar sublinia că inițial răspunderea nu ar reveni TKS și că nu ar fi vorba nici de o răspundere impusă de o succesiune juridică. Or, în opinia reclamantei, în acest caz, se impune constatarea faptului că, în loc să se limiteze să îndrepte o eroare de procedură, Comisia i-a aplicat încă o amendă. Aplicarea unei sancțiuni pentru încălcarea săvârșită de Thyssen ar fi, așadar, legală dacă TKS nu ar fi fost deja sancționată pentru încălcarea săvârșită. Cu toate acestea, dat fiind că sancțiunea aplicată TKS cu începere din 1998 ar

fi devenit definitivă, investigațiile ar trebuie considerate încheiate pe viitor pentru toate faptele în litigiu.

177 Comisia solicită respingerea prezentului motiv.

Aprecierea Tribunalului

178 Trebuie amintit că în domeniul concurenței principiul *non bis in idem*, principiu fundamental al dreptului comunitar, consacrat de altfel prin articolul 4 alineatul (1) din Protocolul nr. 7 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO), semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, interzice ca o întreprindere să fie sancționată sau urmărită din nou pentru un comportament anticoncurențial pentru care a fost sancționată sau cu privire la care a fost declarată ca nefiind răspunzătoare printr-o decizie anterioară care nu mai poate fi atacată (Hotărârea Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, punctul 113 de mai sus, punctul 59).

179 Aplicarea principiului *non bis in idem* este supusă unei triple condiții, de identitate a faptelor, de unitate de contravenient și de unitate a interesului legal protejat (Hotărârea Curții din 7 ianuarie 2004, Aalborg Portland și alții/Comisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P și C-219/00 P, Rec., p. I-123, punctul 338).

180 În speță, reclamanta pretinde că face obiectul unei duble sancțiuni nelegale. Aceasta susține că prin Decizia 98/247 a fost deja sancționată definitiv pentru încălcarea comisă și că, instituind în sarcina sa răspunderea pentru încălcarea săvârșită de Thyssen, Comisia a sancționat-o a doua oară pentru „același act”.

- 181 În susținerea acestei afirmații, reclamanta invocă din nou nelegalitatea imputării, în temeiul declarației din 23 iulie 1997, a răspunderii pentru încălcarea săvârșită de Thyssen, amintind, pe de o parte, propria argumentare potrivit căreia, la punctul 88 din Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, Curtea s-ar fi pronunțat în sensul că TKS nu era răspunzătoare din punct de vedere material pentru comportamentul ilicit al Thyssen și, pe de altă parte, afirmând că, în decizie, Comisia i-a imputat o răspundere care revenea unui terț.
- 182 Reclamanta deduce din această pretinsă neregularitate că amenda aplicată prin decizie nu poate avea alt obiect decât să fie sancționată a doua oară pentru încălcarea săvârșită, ceea ce ar contraveni principiului *non bis in idem*.
- 183 Tribunalul apreciază că acest argument este întemeiat pe o premisă eronată.
- 184 Astfel, după cum s-a arătat deja, instanța comunitară a apreciat că, având în vedere declarația din 23 iulie 1997, Comisia avea în mod excepțional dreptul să impute TKS răspunderea pentru comportamentul ilicit imputat Thyssen.
- 185 După ce a subliniat existența unui viciu de procedură care încălca dreptul la apărare al reclamantei, Tribunalul a anulat prin Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, articolul 1 din Decizia 98/247, întrucât se imputa TKS răspunderea pentru încălcarea articolului 65 CO săvârșită de Thyssen, reducând în consecință amenda TKS din cuantumul amenzii care i-a fost aplicată pe baza încălcării săvârșite de Thyssen și a stabilit la 4 032 000 de euro cuantumul amenzii aplicate în final TKS pentru propriul comportament anticoncurențial.

- 186 Curtea a menținut această hotărâre prin Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, amintind că interpretarea reclamantei cu privire la punctul 88 din această hotărâre a fost deja înlăturată.
- 187 Conform articolului 233 CE, Comisia are obligația de a remedia nelegalitatea constatată de instanța comunitară, fapt realizat în procedura în care a fost adoptată Decizia. Această decizie are drept unic obiect, pe lângă remedierea viciului de procedură, să impute reclamantei, în temeiul declarației din 23 iulie 1997, răspunderea pentru încălcarea articolului 65 CO săvârșită de Thyssen și să îi aplice, în consecință, o amendă în cuantum de 3 168 000 de euro.
- 188 Așadar, Decizia nu constituie în niciun caz o a doua sancțiune pentru comportamentul ilicit al TKS sancționat deja în mod definitiv prin Decizia 98/247. În plus, astfel cum a subliniat în mod întemeiat și Comisia, asumarea răspunderii prin declarația din 23 iulie 1997 nu determină ca încălcarea săvârșită de TKS și cea săvârșită de Thyssen să devină o singură încălcare.
- 189 Pe de altă parte, vizând din nou și în mod exclusiv actele neconcurențiale săvârșite de Thyssen, Decizia nu încalcă nici principiul *non bis in idem*.
- 190 Trebuie amintit că principiul *non bis in idem* nu se opune în sine unei reluări a investigațiilor având ca obiect același comportament anticoncurențial în cazul în care o primă decizie a fost anulată pentru vicii de formă fără să se fi statuat pe fond asupra faptelor imputate, decizia de anulare neavând, așadar, valoare de „achitare” în sensul dat acestui termen în materie penală. Într-un astfel de caz, sancțiunile aplicate prin noua decizie nu se adaugă celor pronunțate prin decizia anulată, ci se substituie acestora (Hotărârea Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, punctul 113 de mai sus, punctul 62).

- 191 Această soluție jurisprudențială este pe deplin aplicabilă în speță, sancțiunea aplicată reclamantei în Decizie în temeiul răspunderii sale pentru încălcarea săvârșită de Thyssen substituindu-se sancțiunii pronunțate în Decizia 98/247 în același temei, fiind exclusă orice încălcare a principiului *non bis in idem*.
- 192 Rezultă din ansamblul considerațiilor precedente că motivul întemeiat pe încălcarea principiului *non bis in idem* trebuie respins.

6. Cu privire la termenul de prescripție

Argumentele părților

- 193 În cadrul celui de al șaptelea motiv, reclamanta pretinde că, potrivit articolului 1 alineatul (1) din Decizia nr. 715/78/CECO a Comisiei din 6 aprilie 1978 privind termenele de prescripție pentru procedurile de urmărire și de executare a sancțiunilor conform Tratatului de instituire a Comunității Europene a Carbonului și Oțelului (JO L 94, p. 22), încălcarea săvârșită de Thyssen este supusă termenului de prescripție de cinci ani, care s-a împlinit în 1999 sau cel mai târziu în 2003, dacă se ia în considerare data la care ceilalți participanți la înțelegere au pus capăt încălcării.
- 194 Nu ar fi existat o întrerupere a prescripției în sensul articolului 2 din Decizia nr. 715/78, și nici o suspendare a acesteia, Thyssen nefiind parte la procedura în care s-a pronunțat Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus. Rezultatul ar fi același dacă s-ar face referire la normele privind termenele de prescripție prevăzute la articolul 25 din Regulamentul nr. 1/2003 sau din Regulamentul (CEE) nr. 2988/74 al Consiliului din 26 noiembrie 1974 privind termenele de prescripție a acțiunilor și a aplicării sancțiunilor conform normelor Comunității Economice Europene privind transporturile și concurența (JO L 319, p. 1, Ediție specială, 07/vol. 1, p. 78).

195 Contrar punctului de vedere exprimat de Comisie, termenul de prescripție nu ar avea în speță legătură cu încălcarea săvârșită de TKS, fiind cunoscut că amenda aplicată în Decizie ar sancționa o încălcare săvârșită inițial de Thyssen. Referindu-se la Hotărârea Curții din 16 noiembrie 2000, SCA Holding/Comisia (C-297/98 P, Rec., p. I-10101), reclamanta arată că, întrucât încălcarea ce îi este imputată a fost săvârșită de Thyssen, sancțiunea în discuție nu îi poate fi aplicată decât în măsura în care putea fi aplicată și predecesorului său în drept, respectiv Thyssen. Prescrierea încălcării în ceea ce privește Thyssen ar fi aplicabilă și reclamantei, care ar fi considerată „partea care a substituit pe Thyssen în procedura în care se poate aplica amenda”.

196 Ca răspuns la argumentul Comisiei potrivit căruia nu este vorba de o „procedură de succesiune”, deoarece Thyssen încă există, iar competența sa de investigare a încălcărilor rezultă în mod unic și direct din pretinsa declarație de asumare a răspunderii, reclamanta susține că noțiunea de succesiune în drept nu este supusă condiției ca predecesorul în drept să nu mai existe și că există succesiune din moment ce competențele legale sunt modificate, chiar și atunci când predecesorul în drept continuă să existe. În plus, calificarea acestui transfer de răspundere drept „succesiune în drept” sau utilizarea de către Comisie a „dreptului său de a aplica sancțiuni” pe baza declarației din 23 iulie 1997 ar fi lipsită de relevanță, în măsura în care ar fi întotdeauna vorba de o răspundere pentru o încălcare de care reclamanta ar fi total străină.

197 Reclamanta subliniază că, împotriva termenului de prescripție, Comisia invocă de asemenea „interesul său legitim de a constata încălcarea” prin Decizie, adoptată împotriva TKS, și susține că termenele de prescripție nu s-ar aplica în cazul „deciziilor de constatare”. Acest argument nu ar putea fi reținut, deoarece nu s-ar înțelege pe ce și-ar putea întemeia Comisia un astfel de „interes legitim” în sensul articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003, iar în prezenta cauză nu ar fi vorba de o decizie declaratorie, ci chiar de o decizie de aplicare a unei amenzi. Fie și un „interes legitim de a constata încălcarea” nu ar putea schimba nimic în privința faptului că încălcarea ar fi prescrisă. În orice caz, o „decizie de constatare” care nu s-ar supune normelor referitoare la prescripție ar încălca dreptul la apărare al TKS, pentru că acest interes legitim nu ar fi fost niciodată menționat în comunicarea privind obiecțiunile.

198 Comisia solicită respingerea celui de la șaptelea motiv.

Aprecierea Tribunalului

- 199 Tribunalul apreciază că prezentul motiv nu poate fi reținut, întrucât premisa pe care se întemeiază, respectiv că sancțiunea care i-a fost aplicată reclamantei în Decizia 98/247 și ulterior în Decizie privește „o încălcare față de care este total străină”, este eronată.
- 200 Trebuie amintit că TKS a acceptat, prin declarația din 23 iulie 1997 adresată Comisiei, să fie considerată răspunzătoare pentru faptele imputate Thyssen pentru perioada începând cu anul 1993, în timp ce activitățile Thyssen în sectorul produselor relevante nu i-au fost transferate decât la 1 ianuarie 1995.
- 201 Decizia 98/247 prin care se impută TKS răspunderea pentru actele anticoncurențiale săvârșite de Thyssen și prin care i se aplică în acest temei o amendă este în mod evident întemeiată numai pe declarația din 23 iulie 1997.
- 202 În Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, Tribunalul a apreciat că, având în vedere declarația din 23 iulie 1997, Comisia avea în mod excepțional dreptul să impute TKS răspunderea pentru comportamentul imputat Thyssen, o astfel de declarație implicând ca persoana juridică, în răspunderea căreia au fost transferate activitățile unei alte persoane juridice după data săvârșirii încălcării ce decurge din activitățile respective, să fie răspunzătoare pentru acestea chiar dacă, în principiu, persoana fizică sau juridică ce conducea întreprinderea în cauză în momentul săvârșirii încălcării este răspunzătoare pentru aceasta (punctul 62 din hotărâre).

- 203 Astfel, ar rezulta că TKS este considerată din punct de vedere legal ca fiind ea însăși autoarea încălcării în cauză (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Curții din 16 noiembrie 2000, Metsä-Serla și alții/Comisia, C-294/98 P, Rec., p. I-10065, punctul 28).
- 204 În acest mod se explică motivul pentru care, în Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, Tribunalul a sancționat Comisia pentru încălcarea dreptului la apărare al reclamantei.
- 205 După ce a remarcat că declarația din 23 iulie 1997 nu putea fi interpretată în sensul că implica și o renunțare a reclamantei la dreptul de a fi audiată cu privire la faptele imputate Thyssen, Tribunalul a constatat că prin comunicarea privind obiecțiunile notificată reclamantei nu i se imputa acesteia răspunderea pentru actele invocate împotriva Thyssen, fapte pentru care TKS a acceptat să fie pe viitor răspunzătoare în vederea imputării unei eventuale amenzi și că TKS nu i s-a oferit posibilitatea de a-și prezenta observațiile cu privire la existența și la relevanța faptelor imputate Thyssen. Din aceasta, Tribunalul a tras concluzia că reclamanta nu și-a putut exercita dreptul la apărare.
- 206 În această privință, trebuie amintit că revine Comisiei obligația de a remedia, pe baza elementelor obținute în urma inspecțiilor și a solicitărilor de informații, problema referitoare la imputarea respectivelor încălcări și că garanția procedurală esențială pe care o constituie comunicarea privind obiecțiunile este o aplicare a unui principiu fundamental al dreptului comunitar care impune respectarea dreptului la apărare pe toată durata procedurii (Hotărârea Curții din 16 martie 2000, Compagnie maritime belge transports și alții/Comisia, C-395/96 P și C-396/96 P, Rec., p. I-1365, punctele 142 și 143). În comunicarea privind obiecțiunile, act procedural care marchează începutul procedurii administrative contradictorii, Comisia menționează obiecțiunile și arată faptele imputate întreprinderii destinate. Dată fiind importanța sa, comunicarea privind obiecțiunile trebuie să indice fără echivoc persoana juridică căreia i se vor putea aplica amenzi și căreia i se adresează această comunicare (Hotărârea Curții din 2 octombrie 2003, ARBED/Comisia, C-176/99 P, Rec., p. I-10687, punctul 21, și Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, punctul 92).

207 Tribunalul a considerat, aşadar, că revine exclusiv TKS răspunderea pentru încălcarea care îi era imputabilă din punct de vedere legal având în vedere declarația din 23 iulie 1997.

208 În aceste condiții, aspectul invocat în speță prin prescripție nu este acela de a afla dacă sancțiunea aplicată TKS prin Decizie îi putea fi aplicată pretinsei sale „predecesoare în drept”, ci dacă, la 20 decembrie 2006, Comisia mai avea dreptul să aplice TKS o amendă în temeiul unei încălcări care încetase la 1 ianuarie 1995 sau la 21 ianuarie 1998, după cum este avută în vedere data la care TKS a preluat activitățile desfășurate de Thyssen în sectorul produselor plate din oțel inoxidabil sau data la care a încetat încălcarea continuă reținută la articolul 1 din Decizia 98/247.

209 În ceea ce privește normele referitoare la prescripție care trebuiau luate în considerare, trebuie constatat că, întrucât Comisia a aplicat în Decizie normele de competență și de procedură prevăzute de Regulamentul nr. 1/2003, aplicarea în speță a Regulamentului nr. 2988/74 este exclusă în temeiul articolului 37 din Regulamentul nr. 1/2003. În ceea ce privește Regulamentul nr. 1/2003 și Decizia nr. 715/78, acestea prevăd dispoziții în esență identice.

210 Astfel, actele sus-menționate prevăd că:

- competența Comisiei de a aplica amenzi pentru încălcări ale dispozițiilor privind dreptul concurenței se supune, în principiu, unui termen de prescripție de cinci ani care curge din ziua în care se comite încălcarea sau, în cazul unor încălcări continue sau repetate, din ziua încetării încălcării [articolul 25 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1/2003 și articolul 1 alineatele (1) și (2) din Decizia nr. 715/78];

- orice act al Comisiei cu scopul examinării sau al investigării unei încălcări întrerupe cursul termenului de prescripție, întreruperea termenului de prescripție producând efecte de la data la care actul este notificat cel puțin unei întreprinderi ce a participat la încălcare și pentru toate întreprinderile ce au participat la încălcare [articolul 25 alineatele (3) și (4) din Regulamentul nr. 1/2003 și articolul 2 alineatele (1) și (2) din Decizia nr. 715/78];

- întreruperea determină curgerea unui nou termen de prescripție, dar acesta expiră cel târziu în ziua în care o perioadă egală cu dublul termenului de prescripție s-a scurs fără să se fi aplicat o amendă sau o sancțiune, acest termen prelungindu-se cu perioada în care termenul de prescripție este suspendat [articolul 25 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1/2003 și articolul 2 alineatul (3) din Decizia nr. 715/78];

- termenul de prescripție pentru investigații se suspendă pe durata în care decizia Comisiei face obiectul unor acțiuni pendinte la instanța comunitară [articolul 25 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1/2003 și articolul 3 din Decizia nr. 715/78].

211 În prezenta cauză, trebuie amintit că, în urma declarației din 23 iulie 1997, survenită la puțin mai mult de doi ani de la achiziționarea la 1 ianuarie 1995 de către TKS a activităților desfășurate de Thyssen în sectorul produselor plate din oțel inoxidabil, Comisia a adoptat Decizia 98/247 prin care a sancționat TKS pentru prima dată la 21 ianuarie 1998, mai precis în termenul de prescripție de cinci ani.

212 Împotriva Deciziei 98/247, reclamanta a formulat acțiune la 11 martie 1998, iar la 13 decembrie 2001, Tribunalul a pronunțat Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus. Această hotărâre a făcut obiectul unui recurs introdus de reclamantă la 28 februarie 2002 și respins de Curte la 14 iulie 2005 prin Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus.

- 213 Trebuie subliniat că termenul de prescripție, după suspendarea sa pe toată perioada în care procedura îndreptată împotriva Deciziei 98/247 era pendinte, a început să curgă din nou de la 14 iulie 2005 până la 5 aprilie 2006, când a fost încă o dată întrerupt prin comunicarea privind obiecțiunile adresată TKS în cadrul procedurii în care a fost adoptată Decizia la 20 decembrie 2006.
- 214 Rezultă din considerațiile precedente că Decizia a fost adoptată cu respectarea normelor referitoare la prescripție prevăzute de actele menționate la punctul 209 de mai sus, că momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție este stabilit la 1 ianuarie 1995 sau la 21 ianuarie 1998 și că, prin urmare, motivul de anulare întemeiat pe prescripția investigațiilor trebuie respins.

7. Cu privire la încălcarea dreptului la apărare

- 215 Reclamanta invocă o încălcare a dreptului la apărare, motiv care se structurează pe două aspecte întemeiate, în primul rând, pe neregularitatea comunicării privind obiecțiunile (al nouălea motiv de anulare) și, în al doilea rând, pe încălcarea dreptului de acces la dosar (al optulea motiv de anulare).

Argumentele părților

- 216 În primul rând, reclamanta susține că, în Decizie, Comisia invocă pentru prima dată faptul că transferul răspunderii nu ar rezulta din succesiune, ci numai din declarația din 23 iulie 1997, iar cu privire la termenul de prescripție al încălcării, că are un „interes legitim de a constata încălcarea”, aspect nementionat nici în comunicarea privind obiecțiunile, nici în procedura anterioară.

- 217 Reclamanta arată de asemenea că, în locul unei comunicări privind obiecțiunile, care să respecte cerințele de formă, Comisia i-a adresat un „patchwork” de diverse documente, incluzând comunicarea privind obiecțiunile din 1997 și diverse borderouri, completate cu fragmente de considerații juridice, din care nu rezulta care erau susținerile de fapt și de drept pe care Comisia înțelegea să le mențină și care erau aspectele care au stat la baza modificării aprecierii sale după ce decizia anterioară și comunicarea privind obiecțiunile din 1997 fuseseră criticate și în parte anulate de Curte și de Tribunal.
- 218 În opinia reclamantei, tehnica retrimiterii utilizată de Comisie și caracterul deosebit de vag al analizei juridice a punctelor sale principale nu erau suficiente din punct de vedere formal pentru a permite desfășurarea unei proceduri contradictorii normale și, în consecință, nu puteau pregăti în mod adecvat adoptarea Deciziei.
- 219 În al doilea rând, reclamanta pretinde că i s-a încălcat dreptul de acces la dosar de către Comisie prin faptul că nu i s-a permis ca la consultarea dosarului, efectuată în sediile instituției la 24 aprilie 2006, să consulte toate înscrisurile care îi puteau fi utile în apărare, pentru motivul că anumite înscrisuri ar conține secrete de afaceri.
- 220 Reclamanta arată că acest refuz de a permite accesul la dosar ar fi nejustificat, întrucât era vorba de înscrisuri datând de peste zece ani, care și-au pierdut, așadar, pretinsul lor caracter confidențial potrivit dispozițiilor punctului 23 din Comunicarea Comisiei privind regulile de acces la dosarul Comisiei în cauzele în temeiul articolelor 81 [CE] și 82 [CE], al articolelor 53, 54 și 57 din Acordul SEE și al Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului (JO 2005, C 325, p. 7, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 220) (denumită în continuare „Comunicarea din 2005”), și pentru că în niciun moment Comisia nu a specificat natura secretelor de afaceri pe care acestea le puteau conține. În general, Comisia ar fi ignorat de asemenea că, în cadrul „procedurii de readoptare”, ar fi trebuit în mod firesc să permită accesul la răspunsurile date la comunicarea privind obiecțiunile din 1997 de către celelalte întreprinderi în cauză.

- 221 După expirarea, la 17 mai 2006, a termenului de răspuns la ultima comunicare privind obiecțiunile, Comisia i-ar fi permis, prin scrisoarea din 8 august 2006, accesul la anumite documente ocultate inițial. Această măsură nu ar fi remediat totuși încălcarea adusă dreptului la apărare al TKS, în ipoteza în care aceasta nu ar fi cuprins toate documentele care îi puteau fi utile în apărare, iar TKS nu ar fi fost în măsură să utilizeze aceste documente în răspunsul său la comunicarea privind obiecțiunile, astfel încât dreptul său la apărare ar fi fost încălcat și în această privință. Reclamanta susține că nu a fost posibil să își facă cunoscut punctul de vedere cu privire la documentele comunicate la 8 august 2006 din cauza termenului stabilit în paralel pentru audiere.
- 222 În plus, argumentul Comisiei potrivit căruia documentele de care reclamanta nu ar fi putut dispune nu ar fi relevante, deoarece aceasta nu ar fi contestat faptele, nu este convingător în măsura în care o încălcare a dreptului la apărare poate să existe numai în ipoteza în care o întreprindere înțelege să conteste faptele pentru a se apăra. Din astfel de documente ar putea rezulta elemente care delimitează circumstanțe atenuante relevante pentru calculul cuantumului amenzii sau referitoare la posibilitatea de a investiga o încălcare din perspectiva prescripției. În măsura în care Comisia ar susține finalmente că reclamanta ar fi putut oferi mai multe detalii cu privire la documentele de care nu a fost în măsură să dispună pentru a-și întemeia în mod suficient o cerere de acces la aceste documente, ar trebui să se constate că această susținere este contradictorie, întrucât nu era posibil ca reclamanta să cunoască respectivele documente.
- 223 Comisia concluzionează în sensul inexistenței vreunei încălcări a dreptului la apărare în speță.

Aprecierea Tribunalului

- 224 În prealabil, trebuie reamintit că, pe de o parte, comunicarea privind obiecțiunile și, pe de altă parte, accesul la dosar sunt cele care permit întreprinderilor care fac obiectul

unei investigații să ia cunoștință de elementele de probă de care dispune Comisia și conferă deplină eficacitate dreptului la apărare (Hotărârea Curții din 10 mai 2007, SGL Carbon/Comisia, C-328/05 P, Rep., p. I-3921, punctul 55).

Cu privire la conținutul comunicării privind obiecțiunile din 5 aprilie 2006

225 Potrivit jurisprudenței, comunicarea privind obiecțiunile trebuie să conțină o expunere a obiecțiunilor formulate în termeni suficient de clari, chiar dacă sumari, pentru a permite persoanelor interesate să ia cunoștință în mod efectiv de comportamentele care le sunt reproșate de Comisie (Hotărârea Mo Och Domsjö/Comisia, punctul 156 de mai sus, punctul 63). Respectarea dreptului la apărare într-o procedură susceptibilă să conducă la aplicarea unor sancțiuni precum cele în cauză impune astfel să li se ofere întreprinderilor și asocierilor de întreprinderi avute în vedere, încă din etapa procedurii administrative, posibilitatea să își exprime în mod util punctul de vedere asupra realității și a pertinentei faptelor, a obiecțiunilor și a circumstanțelor invocate de Comisie (Hotărârea Tribunalului din 15 martie 2000, Cimenteries CBR și alții/Comisia, T-25/95, T-26/95, T-30/95-T-32/95, T-34/95-T-39/95, T-42/95-T-46/95, T-48/95, T-50/95-T-65/95, T-68/95-T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 și T-104/95, Rec., p. II-491, punctul 553). Această cerință este respectată atunci când decizia nu reține în sarcina persoanelor interesate încălcări diferite de cele menționate în expunerea obiecțiunilor și cuprinde doar fapte cu privire la care părțile interesate au avut ocazia să își prezinte punctul de vedere (Hotărârea Curții din 15 iulie 1970, ACF Chemiefarma/Comisia, 41/69, Rec., p. 661, punctul 94). Rezultă că nu pot fi reținute de Comisie decât obiecțiunile cu privire la care acestea din urmă au avut ocazia să își exprime punctul de vedere (Hotărârea Tribunalului din 23 februarie 1994, CB și Europay/Comisia, T-39/92 și T-40/92, Rec., p. II-49, punctul 47).

226 Reclamanta susține că respectiva comunicare privind obiecțiunile din 5 aprilie 2006 nu îndeplinește cerințele sus-menționate din două motive.

227 În primul rând, aceasta pretinde că, în loc să îi adreseze o comunicare privind obiecțiunile care să respecte cerințele de formă, Comisia i-a adresat un „patchwork de diverse documente”, incluzând comunicarea privind obiecțiunile din 1997 și diverse borderouri, completate cu fragmente de considerații juridice, „din care nu rezulta care erau susținerile de fapt și de drept pe care Comisia înțelegea să le mențină și care erau

aspectele care au stat la baza modificării aprecierii sale după ce decizia anterioară și comunicarea privind obiecțiunile din 1997 fuseseră criticate și în parte anulate de Curte și de Tribunal”.

- 228 Este cert că, la 5 aprilie 2006, Comisia i-a adresat reclamantei o comunicare privind obiecțiunile la care era atașată comunicarea privind obiecțiunile din 23 aprilie 1997 și anexele acesteia, precum și o listă completă a documentelor procedurii anterioare și ale „procedurii de readoptare”, ceea ce nu se poate calificat drept „patchwork de diverse documente”.
- 229 Pe lângă faptul că reclamanta nu menționează nicio dispoziție a reglementării comunitare care să interzică demersul sus-menționat al Comisiei, respectivul demers se explică prin circumstanțele speciale din speță.
- 230 După ce a subliniat existența unui viciu de procedură care încălca dreptul la apărare al reclamantei, Tribunalul a anulat prin Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, articolul 1 din Decizia 98/247, întrucât se imputa TKS răspunderea pentru încălcarea articolului 65 CO săvârșită de Thyssen, reducând în consecință amenda TKS din cuantumul amenzii care i-a fost aplicată pe baza încălcării săvârșite de Thyssen și a stabilit la 4 032 000 de euro cuantumul amenzii aplicate în final TKS pentru propriul comportament anticoncurențial.
- 231 Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, menținută prin Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, a stabilit drept unică obligație în sarcina Comisiei, în temeiul articolului 233 CE care impune instituției emitente a unui act anulat să ia măsurile de executare a hotărârii respective, pe aceea de a elimina nelegalitatea efectiv constatată din actul destinat să substituie actul anulat (a se vedea în acest sens Hotărârea Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, punctul 113 de mai sus, punctul 48).

232 Respectând jurisprudența potrivit căreia procedura având ca obiect înlocuirea unui act anulat trebuie, în principiu, reluată exact de la punctul în care a apărut nelegalitatea (Hotărârea Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, punctul 113 de mai sus, punctul 73), Comisia s-a plasat din nou la momentul preluării de către TKS a răspunderii pentru comportamentul ilicit al Thyssen la 23 iulie 1997 și a reluat procedura de la această dată.

233 În cadrul executării Hotărârii Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, menținută prin Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, Comisia i-a adresat reclamantei la 5 aprilie 2006 o nouă comunicare privind obiecțiunile pentru a-și exprima poziția cu privire la comportamentul anticoncurențial al Thyssen. Ținând seama de identitatea elementelor de fapt și de drept ale acestui comportament în raport cu procedura inițială, Comisia a avut posibilitatea să insereze „obiecțiunile anterioare” din 1997 în cuprinsul noii comunicări privind obiecțiunile din 2006.

234 La punctul 16 al comunicării privind obiecțiunile din 2006, Comisia precizează următoarele:

„Comunicarea privind obiecțiunile din 1997 adresată deja [Thyssen], inclusiv anexele (I-V), este reprodusă în original scanat în anexa 1 la prezenta comunicare privind obiecțiunile și face parte integrantă din prezenta comunicare privind obiecțiunile.”

235 În această privință, trebuie amintit că dreptul la apărare impune ca întreprinderea interesată să fi avut posibilitatea să își exprime în mod util punctul de vedere asupra documentelor reținute de Comisie în constatările care stau la baza deciziei (Hotărârea Curții din 17 ianuarie 1984, VBVB și VBBB/Comisia, 43/82 și 63/82, Rec., p. 19, punctul 25). În consecință, numai documentele care au fost citate sau menționate în comunicarea privind obiecțiunile constituie, în principiu, mijloace de probă opozabile destinatarului comunicării privind obiecțiunile (Hotărârile Tribunalului din 10 martie 1992, Shell/Comisia, T-11/89, Rec., p. II-757, punctul 55, și ICI/Comisia, T-13/89, Rec., p. II-1021, punctul 34).

236 În comunicarea privind obiecțiunile din 2006, Comisia a prezentat considerații juridice explicite cu privire la aplicarea, în pofida expirării Tratatului CECO, a articolului 65 CO, precum și cu privire la principiul *lex mitior*, precizând totodată la punctul 15 următoarele:

„1. Obiecțiunile sunt adresate exclusiv TKS pentru comportamentul [Thyssen].
 2. Toate informațiile (spre exemplu, numărul de state membre ale CE) trebuie interpretate în contextul lor istoric. 3. Punctul 64 referitor la aplicabilitatea articolului 65 alineatul (5) din Tratatul CECO trebuie coroborat cu punctul 26 și cu următoarele din prezenta comunicare privind obiecțiunile. 4. Data comunicării privind obiecțiunile, precum și membrul Comisiei care a adoptat la acea dată decizia pentru Comisie sunt deopotrivă înlocuiți prin prezenta comunicare privind obiecțiunile.”

237 În aceste condiții, nu se poate afirma, astfel cum procedează reclamanta în mod neîntemeiat, că respectiva comunicare privind obiecțiunile din 2006 nu oferea posibilitatea de a cunoaște susținerile de fapt și de drept pe care Comisia înțelegea să le mențină după pronunțarea Hotărârii Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, și a Hotărârii ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus. De altfel, în răspunsul la comunicarea privind obiecțiunile, reclamanta a luat poziție necontestând faptele și încadrarea juridică a acestora, astfel cum au fost prezentate în comunicarea menționată.

238 Reclamanta a susținut de asemenea că acea comunicare privind obiecțiunile din 2006 nu oferea posibilitatea de a distinge aprecierile Curții pe care Comisia înțelegea să și le însușească și că, în măsura în care Comisia a susținut că nu îi erau obligatorii toate aprecierile Curții, ar fi trebuit *a fortiori* să adopte o comunicare privind obiecțiunile inteligibilă și uniformă. Tribunalul apreciază că, pe lângă faptul că această obiecție are un caracter tot imprecis, aceasta se sprijină implicit, dar evident, pe teza eronată a reclamantei potrivit căreia Curtea s-ar fi pronunțat în Hotărârea ThyssenKrupp/Comisia, punctul 27 de mai sus, în sensul că TKS nu putea fi răspunzătoare din punct de vedere material pentru actele săvârșite de Thyssen. Astfel cum s-a arătat deja, această afirmație este rezultatul unei interpretări eronate a hotărârii menționate și în special a punctului 88 din hotărâre.

- 239 Comisia nu a susținut în vreun mod că nu îi erau obligatorii toate aprecierile Curții și adresat reclamantei, în executarea deciziilor instanței comunitare, o nouă comunicare privind obiecțiunile pentru a primi observațiile acesteia cu privire la comportamentul Thyssen, în care a indicat în mod clar că aprecia că reclamanta și-a asumat, prin declarația din 23 iulie 1997, răspunderea pentru comportamentul Thyssen.
- 240 În al doilea rând, reclamanta pretinde că, în Decizie, Comisia a introdus „prin surprindere” argumente juridice noi. Astfel, Comisia ar fi invocat pentru prima dată în Decizie faptul că transferul răspunderii nu rezulta din succesiune, ci numai din declarația din 23 iulie 1997, iar cu privire la termenul de prescripție al încălcării, că avea un „interes legitim de a constata încălcarea”, aspect nementionat nici în comunicarea privind obiecțiunile, nici în procedura anterioară.
- 241 În ceea ce privește referirea la declarația din 23 iulie 1997 ca temei pentru a se imputa TKS răspunderea pentru comportamentul Thyssen, trebuie remarcat, pe de o parte, că Decizia 98/247 făcea deja trimitere la această declarație de asumare a răspunderii, fapt subliniat de Tribunal la punctele 59-62 din Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, și, pe de altă parte, că întreg conținutul comunicării privind obiecțiunile din 2006, mai ales punctele 5, 7, 11 și 33 din aceasta, nu lasă loc vreunei îndoieli cu privire la acest aspect.
- 242 În ceea ce privește mențiunea din Decizie potrivit căreia Comisia are un „interes legitim de a constata încălcarea”, este suficient să se constate că este vorba de un element al răspunsului Comisiei la invocarea de către reclamantă, în răspunsul acesteia la comunicarea privind obiecțiunile, a unei nelegalități a deciziei care va surveni pentru încălcarea normelor privind termenele de prescripție.
- 243 În această privință, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței, decizia nu trebuie în mod obligatoriu să fie o copie exactă a comunicării privind obiecțiunile (Hotărârea Curții din 29 octombrie 1980, van Landewyck și alții/Comisia, 209/78-215/78 și 218/78, Rec.,

p. 3125, punctul 68). Astfel, Comisia trebuie să fie în măsură să țină seama în decizie de răspunsurile întreprinderilor în cauză prin comunicarea privind obiecțiunile. În această privință, Comisia trebuie să poată nu doar accepta sau respinge argumentele întreprinderilor în cauză, dar și efectua propria analiză a faptelor invocate de acestea, fie pentru a renunța la obiecțiunile care s-au dovedit greșit întemeiate, fie pentru a organiza sau a completa, atât în fapt, cât și în drept, argumentația sa în susținerea obiecțiunilor menținute (Hotărârea Curții ACF Chemiefarma/Comisia, punctul 225 de mai sus, punctul 92; a se vedea, în acest sens, și Hotărârea Curții din 16 decembrie 1975, Suiker Unie și alții/Comisia, 40/73-48/73, 50/73, 54/73-56/73, 111/73, 113/73 și 114/73, Rec., p. 1663, punctele 437 și 438). De asemenea, o încălcare a dreptului la apărare va trebui constatată numai în cazul în care, prin decizia finală, se incriminează întreprinderile în cauză de încălcări diferite de cele menționate în comunicarea privind obiecțiunile sau se rețin fapte diferite (Hotărârea ACF Chemiefarma/Comisia, punctul 225 de mai sus, punctul 94; a se vedea în acest sens și Hotărârea CB și Europay/Comisia, punctul 225 de mai sus, punctele 49-52). Această situație nu se regăsește atunci când, la fel ca în speță, diferențele invocate dintre comunicarea privind obiecțiunile și decizia finală nu privesc comportamente diferite de cele cu privire la care întreprinderile în cauză și-au exprimat punctul de vedere și care, prin urmare, nu au legătură cu nicio obiecțiune nouă (a se vedea în acest sens Hotărârea Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, citată mai sus, punctul 103).

244 În sfârșit, reclamanta invocă la punctul 63 din replică faptul că „inclusiv problema temeiului abilitării a rămas fără răspuns în comunicarea privind obiecțiunile și în [D]ecizie sau a făcut obiectul unor diferite tratamente neuniforme și variabile”. Pe lângă faptul că această afirmație este intrinsec contradictorie, trebuie subliniat că este în același timp contrazisă de conținutul comunicării privind obiecțiunile din 2006 (a se vedea punctul 19 și următoarele) și de propriile declarații ale reclamantei formulate la un alt punct din același memoriu (punctul 27), potrivit cărora Comisia a „menționat în comunicarea privind obiecțiunile (CO) (punctul 19 și următoarele) că nu Tratatul CE, ci numai articolul 65 [CO] constituie temeiul material și că, pe plan procedural, doar Regulamentul nr. 1/2003 este aplicabil”.

245 Rezultă că primul aspect al motivului privind încălcarea dreptului la apărare, întemeiat pe neregularitatea comunicării privind obiecțiunile din 5 aprilie 2006, trebuie respins.

Cu privire la dreptul de acces la dosar

— Cu privire la admisibilitate

²⁴⁶ Potrivit articolului 27 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, părțile interesate au „dreptul de acces la dosarul Comisiei, sub rezerva interesului legitim al întreprinderilor de a-și proteja secretele de afaceri”.

²⁴⁷ Instanța comunitară a precizat că accesul la dosar are drept scop în special să se permită destinatarilor unei comunicări privind obiecțiunile să ia cunoștință de elementele de probă care apar în dosarul Comisiei în scopul de a se putea exprima în mod util cu privire la concluziile la care a ajuns Comisia în comunicarea sa privind obiecțiunile, pe baza acestor elemente. Rezultă obligația Comisiei de a oferi destinatarilor comunicării privind obiecțiunile acces la toate documentele incriminatorii și dezincriminatorii obținute în cursul investigației, cu excepția totuși a documentelor cu caracter confidențial (Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, punctele 45 și 46).

²⁴⁸ Dreptul de acces la dosarul Comisiei urmărește, așadar, garantarea exercitării efective a dreptului la apărare (Hotărârea Curții din 8 iulie 1999, Hercules Chemicals/Comisia, C-51/92 P, Rec., p. I-4235, punctul 76), drept care reprezintă unul dintre principiile fundamentale ale dreptului comunitar și care este în același timp consacrat la articolul 6 din CEDO (Hotărârea Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, punctul 113 de mai sus, punctul 316).

²⁴⁹ Anularea în tot sau în parte a deciziei prin care se aplică amenzi unor întreprinderi pentru încălcări ale normelor de concurență nu poate fi adoptată în temeiul unui acces neconform decât prin motivarea constatării că acest acces neconform la dosarul de

examinare le-a împiedicat să ia cunoștință de documente care puteau să le fie utile în apărare și le-a încălcat astfel dreptul la apărare (a se vedea în acest sens Hotărârea Aalborg Portland și alții/Comisia, punctul 179 de mai sus, punctul 101).

250 În speță, reclamanta a indicat, încă din faza cererii introductive, că dreptul de acces la dosar i-a fost încălcat de Comisie, care i-a refuzat accesul la toate documentele care îi puteau fi utile în apărare, dar în special a refuzat să îi comunice răspunsurile la comunicarea privind obiecțiunile din 1997 furnizate de celelalte întreprinderi implicate în înțelegere (denumite în continuare „răspunsurile anterioare”), documente care îi puteau fi utile în apărare.

251 Trebuie apreciat că, procedând astfel, reclamanta a îndeplinit, contrar susținerilor Comisiei, cerințele prevăzute la articolul 44 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, astfel cum a fost interpretat de jurisprudență, potrivit căreia cererea introductivă trebuie să clarifice în ce constă motivul pe care se întemeiază acțiunea, astfel încât simpla enunțare abstractă a acestuia nu îndeplinește cerințele prevăzute de Regulamentul de procedură (Hotărârile Viho/Comisia, punctul 156 de mai sus, punctul 68, și Mo och Domsjö/Comisia, punctul 156 de mai sus, punctul 333).

252 Indiciile furnizate în cererea introductivă erau suficient de clare și de precise dat fiind că nu au împiedicat Comisia să răspundă la argumentele invocate începând cu memoriul în apărare și că acestea permit Tribunalului să își exercite controlul jurisdicțional.

253 Așadar, este necesar ca obiecția să fie declarată admisibilă și să fie examinată temeinicia acesteia.

— Cu privire la fond

254 Este cert că, între momentul consultării dosarului de către reclamantă în sediile Comisiei la 24 aprilie 2006 și adoptarea Deciziei, Comisia i-a transmis succesiv diferite documente provenind de la întreprinderile implicate în înțelegere și sancționate prin Decizia 98/247.

255 În ședință, părțile au fost de acord cu privire la faptul că reclamanta a primit în copie toate răspunsurile la comunicarea privind obiecțiunile din 24 aprilie 1997 date de întreprinderile implicate în înțelegere, cu excepția documentelor menționate la punctele 9 și 10 din răspunsul Comisiei la întrebarea adresată de Tribunal, care i-au fost comunicate reclamantei în versiunea lor neconfidențială (anexa S 2 corespunzătoare paginilor 2260-2262, 3108-3318, 5824-5836 și 5838-5842 din dosarul Comisiei privind prima procedură administrativă, denumit în continuare „dosarul anterior”).

256 În primul rând, Comisia arată că a oferit acces la toate documentele avute în vedere prin cererea reclamantei în măsura în care, potrivit comunicării din 2005, accesul nu era interzis din considerații de confidențialitate legate de protecția secretelor de afaceri ale întreprinderilor în cauză.

257 Comunicarea din 2005 menționează că dosarul Comisiei poate conține documente accesibile și neaccesibile, printre acestea din urmă numărându-se, printre altele, documente cuprinzând două categorii de informații, respectiv secretele de afaceri și alte informații confidențiale, la care accesul poate fi restrâns total sau parțial și care sunt definite la punctele 18 și 19 din această comunicare. Punctul 18 are următorul cuprins:

„În cazul în care divulgarea unor informații privind activitatea economică a unei întreprinderi poate afecta serios interesele acesteia, aceste informații constituie secrete de afaceri. Exemplele de informații care fac parte din categoria secretelor de afaceri cuprind: informații de ordin tehnic și/sau financiar privind know-how-ul întreprinderii, metode de evaluare a costurilor, secrete și procese de producție, surse de aprovizionare,

cantități produse și vândute, cote de piață, liste de clienți și distribuitori, strategii comerciale, structura costurilor și prețurilor și politica de vânzări a unei întreprinderi.”

258 Reclamanta pretinde că refuzul de a permite accesul la dosar ar fi nejustificat, întrucât era vorba despre documente datând de peste zece ani, care și-au pierdut, așadar, pretinsul lor caracter confidențial potrivit dispozițiilor de la punctul 23 din Comunicarea din 2005 și pentru că, în niciun moment, Comisia nu a specificat natura secretelor de afaceri pe care acestea le puteau conține.

259 Punctul 23 citat anterior prevede următoarele:

„Informațiile referitoare la o întreprindere, dar care sunt deja cunoscute în afara ei (în cazul unui grup, în afara grupului) sau în afara asociației căreia acestea i-au fost transmise de această întreprindere, nu sunt, în mod normal, considerate confidențiale. Informațiile care și-au pierdut importanța comercială, de exemplu, odată cu trecerea timpului, nu mai pot fi considerate confidențiale. De regulă, Comisia presupune că informațiile referitoare la cifrele de afaceri, vânzările, cotele de piață ale părților și alte informații similare mai vechi de cinci ani nu mai sunt confidențiale.”

260 Trebuie remarcat, ținând seama de anexa S 2 la răspunsul oferit de Comisie la întrebarea adresată de Tribunal, că informațiile la care nu s-a permis accesul în versiunea lor confidențială transmisă reclamantei nu fac parte *a priori* din categoria definită în ultima teză de la punctul 23 din Comunicarea din 2005, dat fiind că mențiunile „de regulă” și „presupune” existente în această teză exclud orice posibilitate de a califica în mod automat un document mai vechi de cinci ani.

- 261 Astfel cum menționează Comisia, fără ca reclamanta să se opună, numai câteva date cifrice referitoare la politica comercială a Usinor-Sacilor în legătură, spre exemplu, cu unele date privind prețurile sau costurile, cu marjele de profit sau cu sursa anumitor date cifrice au fost ocultate la paginile 3108-3318 din dosarul anterior. De altfel, reclamanta nu contestă că dosarul la care a avut acces la 24 aprilie 2006 în sediile Comisiei conținea deja paginile 5914-5922 care reproduceau răspunsul întreprinderii în cauză la comunicarea privind obiecțiunile din 1997. Aceste ultime pagini au fost comunicate încă o dată reclamantei la 8 august 2006 (a se vedea anexa KB 8 la memoriul în apărare corespunzător scrisorii adresate de Comisie reclamantei la 8 august 2006).
- 262 La paginile 2260-2262 din dosarul anterior referitoare la diverse facturi emise de ALZ NV au fost ocultate numai indiciile care permiteau identificarea clientului. În sfârșit, în ceea ce privește paginile 5824-5836 și 5838-5842 din dosarul anterior, trebuie semnalat mai întâi că paginile 5838-5842 nu constituie decât o reproducere a unor părți din paginile 5824-5836. În aceste din urmă pagini, pe lângă identitatea anumitor clienți și data scrisorii corespunzătoare, au fost ocultate numai indiciile care permiteau luarea la cunoștință de un sistem de tarifyare pe care Avesta Sheffield (devenită Outokumpu) îl mai aplica încă în 2006 și a existenței unor derogări pentru anumiți clienți (a se vedea anexa KB 8 la memoriul în apărare aferent scrisorii adresate de Comisie reclamantei la 8 august 2006).
- 263 Mai mult, pentru a permite Comisiei să compare, pe de o parte, necesitatea menținerii dreptului la apărare al părților printr-un acces cât mai extins posibil la dosar și, pe de altă parte, preocuparea pentru a proteja informațiile confidențiale ale celorlalte părți sau terți, aceste părți și acești terți trebuie să furnizeze Comisiei toate elementele utile.
- 264 În această privință, punctul 47 din Comunicarea din 2005 are următorul cuprins:

„În cazul în care o parte consideră, după ce i s-a permis accesul la dosar, că are nevoie de unele informații inaccesibile pentru a le folosi în apărarea sa, poate adresa Comisiei o cerere motivată în acest sens. În cazul în care serviciile din cadrul Direcției Generale

Concurență nu sunt în măsură să accepte cererea, iar partea în cauză contestă concluzia, problema va fi soluționată de consilierul-auditor, în conformitate cu mandatul consilierilor-auditori.”

- 265 Este cert că, după ce reclamanta a răspuns la comunicarea privind obiecțiunile prin care se evocă o încălcare a dreptului la apărare din cauza lipsei accesului la toate răspunsurile anterioare, Comisia a invitat-o, prin scrisoarea din 20 iunie 2006, să prezinte în conformitate cu punctul 47 din Comunicarea din 2005 o cerere motivată „prin care să se arate motivele pentru care informațiile inaccesibile [ii] sunt necesare în speță în apărare”.
- 266 În răspunsul din 29 iunie 2006, reclamanta a precizat, prin intermediul consilierilor săi, că „[aceasta] consider[a] superfluă formularea unei cereri noi sau suplimentare de consultare a dosarului și indicarea motivelor pentru care anumite documente refuzate până la acest moment [trebuiau] să [ii] fie accesibile sau [puteau] să [ii] fie utile în apărare”. Reclamanta a amintit că aceste informații nu mai puteau fi considerate confidențiale din cauza timpului scurs și a menționat că relevanța acestora în propria apărare rezulta din faptul „că întreprinderile în cauză în prima procedură [au folosit] deja aceste observații în apărarea pe fond împotriva faptelor [care îi sunt] imputate în prezent”. Reclamanta și-a menținut, în esență, această poziție în scrisorile din 5 și din 7 iulie 2006, precum și în scrisoarea din 23 august 2006.
- 267 Se impune constatarea faptului că acest răspuns cu caracter general și nedetaliat pentru fiecare document nu corespunde unei cereri motivate și nu răspunde la întrebarea Comisiei cu privire la relevanța aparentă a informațiilor neaccesibile pentru apărarea reclamantei înseși, în contextul specific al unei proceduri administrative în care reclamanta, singura întreprindere în cauză în acest caz, trebuia să își prezinte observațiile cu privire la actele anticoncurențiale săvârșite de Thyssen.

268 Interogată de Tribunal în ședință cu privire la existența unei cereri motivate de acces, ulterioară consultării dosarului, reclamanta a făcut referire la scrisoarea sa din 5 iulie 2006, evocată deja mai sus, și la scrisoarea din 26 septembrie 2006 adresată consilierului-auditor, fără a fi prezentată în cadrul dezbaterilor și a cărei reconstituire orală nu permite să se concluzioneze că există o cerere motivată în sensul punctului 47 din Comunicarea din 2005.

269 Mai trebuie subliniat că, potrivit jurisprudenței și articolului 17 din Comunicarea din 2005, reclamanta a avut acces la o versiune neconfidențială a documentelor în cauză. Aceasta nu pretinde nici să demonstreze *a fortiori* că această versiune a documentelor respective a fost stabilită într-un mod care nu i-a permis să stabilească dacă informațiile eliminate îi puteau fi utile în apărare și, prin urmare, dacă existau motive suficiente să solicite Comisiei accesul la informații a căror confidențialitate este invocată (a se vedea punctul 38 din Comunicarea din 2005). Din scrisoarea adresată de Comisie reclamantei la 8 august 2006, în care aceasta și-a explicat poziția cu privire la confidențialitatea documentelor în raport cu natura informațiilor conținute, rezultă în plus că reclamanta a primit două scrisori de la societatea Arcelor, datate 30 iunie și 1 august 2006, în care sunt menționate motivele pentru care paginile 2260-2262 și 3108-3318 din dosarul anterior trebuie să rămână confidențiale.

270 În aceste condiții, refuzul Comisiei de a divulga reclamantei toate documentele în cauză, din motive de confidențialitate, nu poate fi considerat nejustificat.

271 În al doilea rând, Comisia menționează că, în orice caz, nu este necesară reținerea unei încălcări a dreptului la apărare al reclamantei, deoarece aceasta nu are „interes legal” să aibă acces la dosar odată ce a admis faptele și aprecierea lor juridică și odată ce părțile din răspunsurile anterioare la care nu i s-a permis accesul nu conțin elemente de probă nici incriminatorii, nici dezincriminatorii.

- 272 Ca răspuns la acest argument, reclamanta arată „că nu este posibil ca o încălcare a dreptului la apărare să existe numai atunci când o întreprindere dorește să conteste unele fapte în apărare, ci și când din astfel de documente pot rezulta circumstanțe atenuante relevante pentru calculul cuantumului amenzii sau care privesc posibilitatea investigării unei încălcări din perspectiva prescripției”.
- 273 Se impune constatarea faptului că reclamanta se limitează să formuleze o declarație cu caracter general cu privire la întinderea noțiunii de încălcare a dreptului la apărare, care lasă să se înțeleagă că documentele parțial divulgate i-ar putea fi utile în apărare, întrucât conțin elemente dezincriminatorii. Reclamanta nu contestă, și *a fortiori* nici nu demonstrează omisiunea comunicării, din partea Comisiei, în cursul procedurii administrative, a respectivelor documente incriminatorii utilizate în decizie.
- 274 În ceea ce privește omisiunea comunicării unui document dezincriminatoriu, întreprinderea în cauză trebuie doar să demonstreze că nedivulgarea acestuia a putut influența, în detrimentul său, derularea procedurii și conținutul deciziei Comisiei. Este suficient ca întreprinderea să demonstreze că ar fi putut utiliza documentul dezincriminatoriu respectiv în apărare, în sensul că, dacă s-ar fi putut prevala de acesta în cursul procedurii administrative, ar fi putut invoca elemente care nu corespundeau cu concluziile Comisiei în această etapă și ar fi putut, așadar, influența, în orice mod, aprecierile Comisiei în această din urmă decizie, cel puțin în ceea ce privește gravitatea și durata comportamentului care i se imputa, și, prin urmare, nivelul amenzii. În acest context, posibilitatea ca un document nedivulgat să fi putut avea vreo influență asupra derulării procedurii și asupra conținutului deciziei Comisiei nu se poate stabili decât după o examinare provizorie a anumitor mijloace de probă care evidențiază că documentele nedivulgate au putut avea – în considerarea acestor mijloace de probă – o importanță care nu ar fi trebuit neglijată (Hotărârea Aalborg Portland și alții/Comisia, punctul 179 de mai sus, punctele 74-76).
- 275 Rămâne de analizat faptul că reclamanta nu formulează nicio argumentație concretă și precisă în ceea ce privește o încălcare a dreptului său la apărare în prezentul caz, în legătură cu documentele la care i s-a refuzat parțial accesul și cu nivelul amenzii sau cu problema prescripției.

- 276 Această argumentație generală nu este de natură a demonstra existența unei încălcări a dreptului la apărare, care trebuie apreciată în funcție de împrejurările specifice fiecărei cauze (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 25 octombrie 2005, Groupe Danone/Comisia, T-38/02, Rec., p. II-4407, punctul 69).
- 277 Cu titlu suplimentar, posibilitatea ca documentele nedivulgate integral de Comisie să fi putut influența derularea procedurii și conținutul deciziei pare total ipotetică.
- 278 Trebuie amintit că pentru a imputa TKS răspunderea pentru încălcarea săvârșită de Thyssen și pentru a-i aplica pe această bază o amendă de 3 168 000 de euro în Decizie, Comisia s-a întemeiat în mod legal pe declarația din 23 iulie 1997. Anterior s-a arătat că, procedând astfel, Comisia nu a încălcat normele privind termenele de prescripție, iar informațiile la care nu s-a permis accesul legate de date cifrice și de denumirea întreprinderilor par lipsite de orice relevanță în raport cu o problemă legală care repune în discuție numai situația reclamantei.
- 279 În ceea ce privește nivelul amenzii și aprecierea corelativă a Comisiei privind gravitatea și durata încălcării, trebuie subliniat că, în opinia Comisiei, acordurile sau practicile concertate având ca obiect o majorare uniformă a unui element al prețului constituie o încălcare gravă și că această acțiune concertată nelegală a debutat la 16 decembrie 1993 cu reuniunea de la Madrid și a încetat la 31 decembrie 1994, ceea ce reprezintă o perioadă de încălcare de peste un an [considerentele (171) și (173) ale Deciziei].
- 280 Pentru a ajunge la această concluzie, Comisia s-a întemeiat în special pe declarațiile întreprinderilor implicate în înțelegere obținute în cursul investigației efectuate în cadrul primei proceduri administrative și pe declarațiile reclamantei, care a recunoscut existența faptelor menționate în comunicarea privind obiecțiunile din 1997. Pe de altă parte, în răspunsul său din 17 mai 2006 la comunicarea privind obiecțiunile din 5 aprilie 2006, reclamanta nu a contestat nici de această dată faptele expuse în această

comunicare. În aceste condiții, nu se poate susține în mod valabil că documentele care nu au fost divulgate integral puteau avea o importanță care nu ar fi trebuit neglijată de Comisie la aprecierea gravității și a duratei încălcării vizate, în sensul jurisprudenței menționate la punctul 274 de mai sus.

281 Trebuie în plus amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, Comisia își îndeplinește obligația de a respecta dreptul întreprinderilor de a fi audiate din moment ce indică în mod expres, în comunicarea sa privind obiecțiunile, că va examina necesitatea aplicării unor amenzi întreprinderilor implicate și din moment ce enunță principalele elemente de fapt și de drept susceptibile să conducă la aplicarea unei amenzi, precum gravitatea și durata încălcării presupuse și faptul că această încălcare a fost săvârșită în mod deliberat sau din neglijență. Astfel, Comisia le oferă elementele necesare pentru a se apăra nu numai împotriva unei constatări a încălcării, ci și împotriva aplicării unei amenzi (Hotărârea Tribunalului din 20 martie 2002, LR AF 1998/Comisia, T-23/99, Rec., p. II-1705, punctul 199; a se vedea, în ce sens, și Hotărârea Curții din 7 iunie 1983, Musique diffusion française și alții/Comisia, 100/80-103/80, Rec., p. 1825, punctul 21).

282 Rezultă că, în ceea ce privește determinarea cuantumului amenzilor, dreptul la apărare al întreprinderilor în cauză este garantat la Comisie prin posibilitatea de a face observații cu privire la durata, la gravitatea și la caracterul anticoncurențial al faptelor imputate. Pe de altă parte, întreprinderile beneficiază de o garanție suplimentară în ceea ce privește determinarea cuantumului amenzilor, în măsura în care Tribunalul statuează în exercitarea competenței sale de fond și poate în special să anuleze sau să reducă amenda, în temeiul articolului 17 din Regulamentul nr. 17 (Hotărârea Tribunalului din 6 octombrie 1994, Tetra Pak/Comisia, T-83/91, Rec., p. II-755, punctul 235, și Hotărârea LR AF 1998/Comisia, punctul 281 de mai sus, punctul 200).

283 Or, este incontestabil că, în comunicarea privind obiecțiunile din 2006 și în anexele acesteia, Comisia a enunțat principalele elemente de fapt și de drept susceptibile să conducă la aplicarea unei amenzi, precum gravitatea și durata încălcării presupuse.

284 Rezultă că al doilea aspect al motivului privind încălcarea dreptului la apărare, întemeiat pe o încălcare a dreptului de acces la dosar, trebuie respins.

285 În sfârșit, reclamanta susține că prin scrisoarea din 8 august 2006, Comisia i-a permis accesul la anumite documente, inițial nedivulgate, dar că nu a fost în măsură să valorifice aceste documente în răspunsul său la comunicarea privind obiecțiunile, astfel încât, și în această privință, i-a fost încălcat dreptul la apărare.

286 Trebuie amintit că, potrivit articolului 27 din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia trebuie să permită întreprinderilor și asocierilor de întreprinderi implicate în procedură să își facă cunoscut punctul lor de vedere pe tema obiecțiunilor formulate „înainte de a lua deciziile prevăzute la articolele 7, 8 și 23 și la articolul 24 alineatul (2) din regulamentul menționat”.

287 Așadar, pentru a respecta dreptul la apărare al întreprinderilor, Comisia trebuie să acorde părților interesate dreptul de a fi audiate înainte de luarea uneia dintre deciziile sus-menționate, fapt realizat în privința reclamantei în cadrul procedurii în urma căreia a fost adoptată Decizia.

288 Este cert că, după ce i s-a notificat reclamantei la 5 aprilie 2006 comunicarea privind obiecțiunile și după ce aceasta a consultat dosarul Comisiei în sediile instituției, reclamanta a putut să își precizeze punctul de vedere referitor la respectiva comunicare în răspunsul din 17 mai 2006.

289 Este adevărat că, deși Comisia, ulterior acestui răspuns și ca urmare a unei cereri formulate de reclamantă pentru a i se comunica toate răspunsurile oferite de întreprinderile implicate în înțelegere la comunicarea privind obiecțiunile din 1997, i-a comunicat acesteia în mai multe rânduri documente, după ce a apreciat confidențialitatea lor din perspectiva protecției secretelor de afaceri, totuși nu a modificat deloc obiecțiunile menționate în comunicarea din 5 aprilie 2006. Este important de subliniat

că reclamanta nu pretinde și *a fortiori* nici nu demonstrează că Decizia o incriminează de săvârșirea unei alte încălcări decât cea menționată în expunerea obiecțiilor sau se rețin fapte cu privire la care nu au avut ocazia să își exprime punctul de vedere.

290 În plus, reclamanta nu contestă că la 8 august 2006, cu ocazia comunicării de documente noi, i s-a oferit posibilitatea să își facă cunoscut punctul de vedere în scris în termen de o lună pentru a completa eventual răspunsul la comunicarea privind obiecțiunile, lucru pe care nu l-a realizat.

291 În scrisoarea din 23 august 2006, reclamanta a răspuns în sensul că „nu este în măsură să examineze în timp util documentele suplimentare și să își exprime în mod util punctul de vedere asupra acestor documente”, ținând cont de pregătirea necesară audierii stabilite pentru proxima dată de 15 septembrie 2006.

292 În înscrisurile reclamantei se reia această afirmație, care însă nu pare a se justifica în vreun mod în raport cu circumstanțele din speță. Trebuie amintit că, la 5 aprilie 2006, a fost transmisă comunicarea privind obiecțiunile și că aceasta se sprijină pe faptele arătate în expunerea obiecțiilor anterioară anului 1997, cunoscută foarte bine de reclamantă. Afirmația reclamantei în sensul că i-a fost imposibil să pregătească audierea în ultimele cinci săptămâni de dinaintea audierii (respectiv între 8 august și 15 septembrie 2006), solicitată de fapt din 17 mai 2006, și să redacteze observații cu privire la cele câteva documente care i-au fost transmise reprezintă, astfel cum a subliniat Comisia în mod întemeiat, un simplu pretext.

293 Pe de altă parte, în scrisoarea din 23 august 2006, reclamanta s-a declarat „de acord să se efectueze audierea acordată pe baza stadiului actual al accesului la dosar în vederea evitării de întârzieri în procedură”. Dacă procedura trebuia să continue după audiere, aceasta anunțase că va solicita „eventual posibilitatea de a prezenta în scris motive suplimentare în apărare”. Se impune constatarea că reclamanta nu și-a completat după

audiere răspunsul la comunicarea privind obiecțiunile, nici măcar după ce accesul suplimentar la dosar i-a fost permis la 20 septembrie 2006.

294 Rezultă din ansamblul considerațiilor de mai sus că motivul întemeiat pe o încălcare a dreptului la apărare al reclamantei trebuie respins în totalitate.

8. *Cu privire la cooperarea reclamantei*

Argumentele părților

295 În subsidiar, prin cel de al zecelea motiv, reclamanta invocă faptul că s-a calculat greșit cuantumul amenzii, întrucât Comisia nu a ținut cont că nu a contestat realitatea încălcării în ansamblul său. Această a doua cooperare a TKS ar fi trebuit să determine o reducere a amenzii mai mare decât cea de 20 % reținută deja în temeiul punctului D din Comunicarea Comisiei privind neaplicarea de amenzi sau reducerea cuantumului acestora în cauzele având ca obiect înțelegeri (JO 1996, C 207, p. 4, denumită în continuare „Comunicarea privind cooperarea”), în măsura în care aceasta a permis confirmarea în totalitate a faptelor, precum și aprecierea lor drept o încălcare a articolului 65 alineatul (1) CO.

296 Comisia se opune oricărei reduceri invocând observații ale reclamantei asupra validității temeiului juridic al sancțiunii aplicate, fapt total lipsit de relevanță având în vedere autonomia problemelor vizate. Prin aceste observații punctuale ale TKS nu s-a făcut în vreun mod mai dificilă dovedirea încălcării.

297 Comisia solicită respingerea prezentului motiv.

Aprecierea Tribunalului

298 Trebuie amintit că, în ceea ce privește metoda de calcul al amenzilor, Comisia dispune de o putere de apreciere largă și, în această privință, poate să țină cont de elemente multiple, printre care figurează cooperarea întreprinderilor în cauză în cursul investigației realizate de serviciile acestei instituții. În această privință, Comisia dispune de o marjă de apreciere largă pentru a evalua calitatea și utilitatea cooperării unei întreprinderi, în special în raport cu contribuțiile altor întreprinderi (Hotărârea SGL Carbon/Comisia, punctul 224 de mai sus, punctele 81 și 88).

299 În Comunicarea privind cooperarea, Comisia a definit condițiile în care întreprinderile care cooperează cu aceasta în cursul investigării unei înțelegeri pot fi scutite de amendă sau pot beneficia de o reducere a amenzii pe care ar fi trebuit să o plătească în lipsa unei astfel de cooperări [a se vedea punctul A alineatul (3) din Comunicarea privind cooperarea].

300 Punctul D din Comunicarea privind cooperarea prevede următoarele:

„1. În cazul în care o întreprindere cooperează fără a fi îndeplinite toate condițiile prevăzute la [punctele] B și C, aceasta beneficiază de o reducere de 10-50 % din cuantumul amenzii care i-ar fi fost aplicată în lipsa cooperării.

2. Aceasta poate fi situația, printre altele, în cazul în care:

- înainte de comunicarea privind obiecțiunile, o întreprindere furnizează Comisiei informații, documente sau alte elemente de probă care contribuie la stabilirea existenței încălcării săvârșite;
- după ce a primit comunicarea privind obiecțiunile, o întreprindere informează Comisia că nu contestă existența faptelor pe care Comisia își întemeiază acuzațiile.”
[traducere neoficială]

301 În Decizia 98/247, Comisia a acordat TKS, în temeiul punctului D din Comunicarea privind cooperarea, o reducere cu 10 % a cuantumului amenzii, datorită recunoașterii existenței faptelor menționate în comunicarea privind obiecțiunile din 1997. În timp ce o diminuare de 40 % a fost acordată altor două întreprinderi implicate în înțelegere, Comisia a justificat acest nivel de 10 % prin faptul că declarațiile și răspunsul la comunicarea privind obiecțiunile ale TKS, în primul rând, nu au adus niciun element nou și, în al doilea rând, cuprindeau o contestare a existenței unei încălcări.

302 În Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia, punctul 24 de mai sus, Tribunalul a cenzurat primul aspect al acestei aprecieri (punctele 232-248 din hotărâre) și a acordat TKS, în exercitarea competenței sale de fond, o reducere cu 20 % a cuantumului amenzii.

303 În speță, Comisia amintește că prezenta procedură reia procedura inițială din punctul în care s-a produs viciul de procedură și că, în acea procedură, TKS a contribuit la explicarea faptelor referitoare la Thyssen, ceea ce justifică, comparativ cu soluția reținută de Tribunal în Hotărârea Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/

Comisia, punctul 24 de mai sus, o reducere cu 20 % a amenzii în temeiul punctului D din Comunicarea privind cooperarea [considerentele (179) și (182) ale Deciziei].

304 Reclamanta contestă această apreciere cifrică și susține că în răspunsul său la comunicarea privind obiecțiunile din 2006, nu a contestat faptele și nici măcar calificarea lor juridică drept o încălcare a articolului 65 alineatul (1) CO. Reclamanta precizează că factorii care au determinat reducerea de 20 % au rămas valabili și că la aceasta se adaugă împrejurarea că în „procedura de readoptare” nu a contestat încălcarea articolului 65 alineatul (1) CO, ci, dimpotrivă, a admis-o în mod expres, fapt care ar fi trebuit să determine Comisia să îi acorde o reducere a amenzii mai mare decât cea de 20 % reținută în decizie.

305 Acest argument al reclamantei nu poate fi reținut față de analiza de ansamblu a răspunsului la comunicarea privind obiecțiunile din 2006, precum și, mai ales, a punctului 75 din acest răspuns.

306 Punctul 75 din răspunsul la comunicarea privind obiecțiunile din 2006 are următorul cuprins:

„TKS declară în mod expres că nu contestă faptele imputate în comunicarea privind obiecțiunile referitoare la perioada 1993-ianuarie 1998 și că faptele necontestate au constituit o încălcare a articolului 65 alineatul (1) CO.”

307 Se impune constatarea că este vorba de o formulare impersonală, abstractă și ambiguă, care nu permite să se precizeze împotriva cui poate fi constatată încălcarea și dacă acest lucru mai era posibil din punct de vedere juridic la momentul răspunsului la comunicarea privind obiecțiunile din 2006. Pe lângă faptul că reclamanta nu se referă la perioada 1993/1994, singura avută în vedere în respectiva comunicare privind obiecțiunile, aceasta nici nu afirmă în mod expres și clar că faptele în cauză constituie o încălcare pentru care este răspunzătoare.

- 308 Dimpotrivă, toate punctele din răspunsul la comunicarea privind obiecțiunile din 2006 care preced punctul 75 din acest răspuns (a se vedea punctul 306 de mai sus), indică neechivoc faptul că reclamanta contestă orice posibilitate a Comisiei de aplicare în prezentul caz a articolului 65 alineatul (1) CO și de imputare a comportamentului avut de Thyssen.
- 309 Or, trebuie subliniat că pentru a beneficia de o reducere pentru cooperare, comportamentul întreprinderii în cauză trebuie să faciliteze sarcina Comisiei constând în descoperirea și în sancționarea încălcărilor normelor comunitare de concurență (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 14 mai 1998, *Mayr-Melnhof/Comisia*, T-347/94, Rec., p. II-1751, punctele 309 și 332), iar Comisia are obligația să aprecieze, în fiecare caz în parte, dacă respectivul comportament i-a facilitat în mod efectiv activitatea (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2004, *Corus UK/Comisia*, T-48/00, Rec., p. II-2325, punctul 193, și Hotărârea Tribunalului din 14 decembrie 2006, *Raiffeisen Zentralbank Österreich și alții/Comisia*, T-259/02-T-264/02 și T-271/02, Rec., p. II-5169, punctul 559, în prezent în recurs).
- 310 Susținerea reclamantei, potrivit căreia „faptele necontestate au constituit o încălcare a articolului 65 alineatul (1) CO”, nu avea nicio utilitate pentru Comisie în circumstanțele din speță amintite la punctul 308 de mai sus.
- 311 Trebuie în plus amintit că din jurisprudența Curții rezultă că o reducere în temeiul Comunicării privind cooperarea nu poate fi justificată decât în cazul în care s-ar putea considera în această privință că informațiile furnizate și, mai general, comportamentul întreprinderii în cauză ar demonstra o adevărată cooperare din partea sa (Hotărârea Curții din 28 iunie 2005, *Dansk Rørindustri și alții/Comisia*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, Rec., p. I-5425, punctul 395, și Hotărârea Curții din 29 iunie 2006, *SGL Carbon/Comisia*, punctul 81 de mai sus, punctul 68).
- 312 În răspunsul la comunicarea privind obiecțiunile din 2006, reclamanta a contestat mai întâi vehement posibilitatea Comisiei de aplicare în prezentul caz a articolului 65 alineatul (1) CO și de imputare a răspunderii pentru încălcarea acestui articol, respingând pentru prima dată de la declanșarea procedurii inițiale validitatea

declarației din 23 iulie 1997, adăugând ulterior, *in fine*, o declarație considerată ca dovedind cooperarea sa, dar care, în realitate, este intrinsec ambiguă și înșelătoare.

313 Acest comportament al reclamantei, care transpune o strategie prin care se urmărește concilierea unor obiective contradictorii, nu poate fi considerat că ar demonstra o adevărată cooperare din partea sa.

314 În aceste condiții, Comisia a apreciat în mod întemeiat că declarația reclamantei care figurează la punctul 75 din răspunsul la comunicarea privind obiecțiunile din 2006 nu justifică o reducere a amenzii mai mare de 20 %, nici în temeiul punctului D din Comunicarea privind cooperarea, nici al vreunei circumstanțe atenuante.

315 Rezultă că prezentul motiv trebuie respins.

316 Rezultă din toate considerațiile care preced că acțiunea trebuie respinsă în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

317 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamanta a

căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Comisiei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a cincea)

declară și hotărăște:

- 1) **Respinge acțiunea.**
- 2) **Obligă ThyssenKrupp Stainless AG la plata cheltuielilor de judecată.**

Vilaras

Prek

Ciucă

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 1 iulie 2009.

Semnături

Cuprins

Cadrul juridic	II - 2320
1. Dispozițiile Tratatului CECO	II - 2320
2. Comunicarea Comisiei privind anumite aspecte referitoare la instrumentarea cauzelor de concurență, rezultate din expirarea Tratatului CECO	II - 2322
3. Dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 1/2003	II - 2323
Situația de fapt	II - 2325
Procedura și concluziile părților	II - 2332
În drept	II - 2334
1. Cu privire la existența unui argument pretins nou și tardiv al Comisiei	II - 2334
2. Cu privire la competența Comisiei	II - 2335
Argumentele părților	II - 2335
Aprecierea Tribunalului	II - 2339
Cu privire la temeiul juridic al Deciziei	II - 2339
Cu privire la competența Comisiei de a constata și de a sancționa, în temeiul Regulamentului nr. 1/2003, încălcarea articolului 65 alineatul (1) CO după expirarea Tratatului CECO	II - 2342
3. Cu privire la autoritatea de lucru judecat și la validitatea declarației din 23 iulie 1997	II - 2347
Argumentele părților	II - 2348
Aprecierea Tribunalului	II - 2353
Cu privire la conținutul Hotărârii Tribunalului Krupp Thyssen Stainless și Acciai speciali Terni/Comisia	II - 2354
Cu privire la conținutul Hotărârii Curții ThyssenKrupp/Comisia	II - 2355
Cu privire la efectele autorității de lucru judecat	II - 2362
	II - 2409

4. Cu privire la încălcarea „principiului preciziei”	II - 2364
Argumentele părților	II - 2364
Aprecierea Tribunalului	II - 2366
Cu privire la admisibilitatea motivului	II - 2366
Cu privire la fond	II - 2367
5. Cu privire la încălcarea principiului <i>non bis in idem</i>	II - 2371
Argumentele părților	II - 2371
Aprecierea Tribunalului	II - 2372
6. Cu privire la termenul de prescripție	II - 2375
Argumentele părților	II - 2375
Aprecierea Tribunalului	II - 2377
7. Cu privire la încălcarea dreptului la apărare	II - 2381
Argumentele părților	II - 2381
Aprecierea Tribunalului	II - 2383
Cu privire la conținutul comunicării privind obiecțiunile din 5 aprilie 2006	II - 2384
Cu privire la dreptul de acces la dosar	II - 2390
— Cu privire la admisibilitate	II - 2390
— Cu privire la fond	II - 2392
8. Cu privire la cooperarea reclamantei	II - 2402
Argumentele părților	II - 2402
Aprecierea Tribunalului	II - 2403
Cu privire la cheltuielile de judecată	II - 2407